

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W BRODNICY
ZA ROK 2023**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy, ul. Ustronie 2 b, 87-300 Brodnica, tel./fax
56 49 827 42, 56 49 849 33, e-mail: sekretariat@mops.brodnica.pl

SPIS TREŚCI		
1	Organizacja działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy	4
1.1	Podstawy prawne działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy	4
1.2	Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Brodnicy	5
1.3	Kwalifikacje zawodowe i wykształcenie pracowników MOPS	6
2	Klienci Ośrodka - dane liczbowe i charakterystyka	8
3	Wydatki na zadania realizowane przez MOPS	13
4	Opis realizacji zadań pomocy społecznej	17
4.1	Świadczenia pieniężne	18
4.2	Świadczenia niepieniężne	22
4.3	Świadczenia z zakresu zadań własnych gminy	26
4.4	Zadania zlecone gminom	28
4.5	Pozyskiwanie środków poza budżetowych na realizację zadań samorządowych	28
5	Realizacja świadczeń rodzinnych	32
5.1	Zasiłek rodzinny	32
5.2	Świadczenia opiekuńcze	35
5.3	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	37
5.4	Świadczenie rodzicielskie	37
5.5	Bon żłobkowy	38
6	Zasiłek dla opiekuna	38
7	Jednorazowe świadczenie pieniężne	39
8	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dzieci podczas porodu wielorakiego	39

9	Karta Dużej Rodziny	40
10	Realizacja świadczeń wychowawczych	43
11	Realizacja świadczeń alimentacyjnych	44
11.1	Zaliczka alimentacyjna	44
11.2	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	45
12	Pomoc materialna dla uczniów	51
12.1	Stypendia szkolne	51
12.2	Zasiłki szkolne	52
13	Statystyka ilościowo-wartościowa dodatków mieszkaniowych za 2022 r.	53
14	Realizacja dodatku węglowego	56
15	Dodatek elektryczny	57
16	Refundacja podatku VAT	58
17	Zakup paliwa stałego	59
18	Poradnictwo rodzinne	59
19	Zespół ds. asysty rodzinnej	65

1. Organizacja działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy

1.1 Podstawy prawne działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy jest jednostką organizacyjną Gminy Miasta Brodnicy powołaną do realizacji zadań pomocy społecznej.

Ośrodek realizuje zadania w szczególności na podstawie następujących przepisów prawa:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40);
- statutu zatwierdzonego uchwałą Nr XVII/159/2020 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 24 września 2020 w sprawie Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy;
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2021 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123);
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1205 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r., poz. 2230);

- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2022 r. poz. 1577 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 poz. 103 z późn. zm.);
- ustawa z dnia z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2023, poz. 169 z późn. zm.);
- uchwały Nr XI/76/90 Miejskiej Rady Narodowej w Brodnicy z dnia 27 kwietnia 1990 r. o utworzeniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy.

Ważnym dokumentem stanowiącym podstawę podejmowanych działań w zakresie pomocy społecznej jest strategia rozwiązywania problemów społecznych, której opracowanie i realizacja należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. W dniu 21 września 2016 r. Rada Miejska w Brodnicy przyjęła uchwałę Nr XVIII/149/2016 Miejską Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych. Cele zawarte w dokumencie zmierzają do stworzenia warunków do integracji społecznej poprawiającej jakość życia mieszkańców Brodnicy, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

1.2 Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Brodnicy

Na dzień 31 grudnia 2023 r. w Ośrodku zatrudnionych było 65 osób w tym:

- 1 dyrektor,
- 1 kierownik działu ds. pomocy społecznej,
- 1 kierownik działu poradnictwa rodzinnego,
- 14 pracowników socjalnych (w tym jedna osoba: koordynator usług opiekuńczych),
- 2 aspirantów pracy socjalnej,
- 17 pracowników wykonujących usługi opiekuńcze,
- 2 pracowników wykonujących zadania z zakresu dodatków mieszkaniowych,

- 3 pracowników wykonujących zadania z zakresu świadczeń rodzinnych,
- 2 pracowników wykonujących zadania z zakresu koordynacji świadczenia wychowawczego,
- 2 pracowników wykonujących zadania z zakresu świadczeń alimentacyjnych,
- 1 pracownik wykonujący zadania z zakresu ustawy o systemie oświaty,
- 1 pracownik - inspektor ochrony danych osobowych, starszy informatyk,
- 1 główny księgowy,
- 3 pracowników księgowości,
- 2 specjalistów pracy z rodziną,
- 5 asystentów rodziny,
- 1 specjalista ds. kadr,
- 2 pracowników obsługujących sekretariaty (w tym 1 osoba obsługująca archiwum),
- 1 specjalista ds. zamówień publicznych i pozyskiwania środków z Unii Europejskiej,
- 3 sprzątaczk.

1.3 Kwalifikacje zawodowe i wykształcenie pracowników MOPS w Brodnicy

Warunkiem prawidłowej realizacji zadań pomocy społecznej jest posiadanie dobrego zespołu pracowników wyposażonego w specjalistyczną wiedzę i doświadczenie.

Tabela nr 1 Poziom wykształcenia pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy

Lp.	Poziom wykształcenia	Liczba osób
1.	Wyższe, w tym:	44
	Magisterskie	37
	Licencjackie	7
2.	Średnie i policealne	11
3.	Zasadnicze zawodowe	6
4.	Podstawowe	4

Dokonujące się zmiany w obszarze działań podejmowanych przez instytucje pomocy społecznej, zwiększający się zakres zadań, rozwój form aktywnej integracji oraz kierowanie pomocy do grup społecznych nie znajdujących się wcześniej w kręgu odbiorców pomocy, wiążą się z koniecznością doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej i przygotowania ich do pracy w nowych lub zmienionych rolach. Rosnące wymagania w zakresie posiadanych kwalifikacji i umiejętności, którymi powinni charakteryzować się zarówno pracownicy socjalni jak i pracownicy obsługi administracyjno – finansowej Ośrodka, zaowocowały wzrostem poziomu wykształcenia kadry w ostatnich latach.

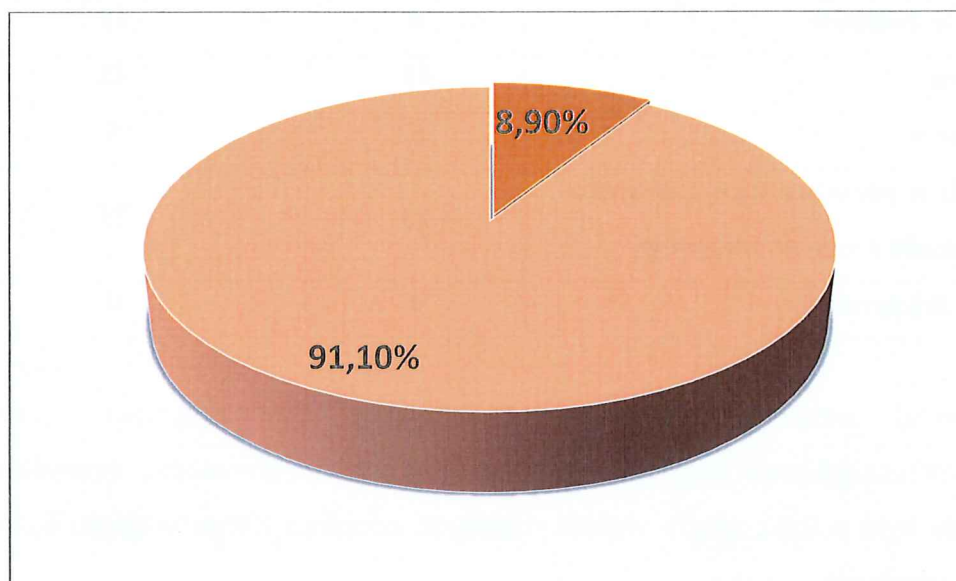
W celu uzupełnienia zdobytej wiedzy pracownicy Ośrodka w 2023 r. uczestniczyli w różnych kursach, szkoleniach, konferencjach oraz seminariach organizowanych przez firmy zewnętrzne oraz przez Urząd Marszałkowski w Toruniu, czy też Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu. Szkolenia służą podniesieniu kompetencji pracowników, co prowadzi do zwiększenia efektywności obsługi klientów.

2. Klienci Ośrodka - dane liczbowe i charakterystyka

W Brodnicy, wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. (dane Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Brodnicy), zameldowanych było na pobyt stały 25 492 osób, na pobyt czasowy 831 osób. System pomocy społecznej w 2023 r. objął wsparciem 1 035 rodzin, tj. 2 270 osób.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomocy społecznej udziela się w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej oraz klęski żywiołowej lub ekologicznej. Analizując ilość osób w rodzinie objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Brodnicy, przyjąć należy, iż pomocą zostało objętych 8,9 % ogółu ludności miasta.

Wykres nr 1 Porównanie liczby beneficjentów pomocy społecznej i liczby mieszkańców Brodnicy

W 2023 r. dominującym czynnikiem przyznawania pomocy społecznej, jest ubóstwo. Kolejnymi najczęściej występującymi powodami udzielania świadczeń były: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, niepełnosprawność.

Tabela nr 2 Powody przyznawania pomocy

Powód trudnej sytuacji klientów	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	398	877
Bezdomność	38	39
Potrzeba ochrony macierzyństwa	134	572
w tym: wielodzietność	55	302
Bezrobocie	295	767
Niepełnosprawność	262	467
Długotrwała lub ciężka choroba	333	569
Bezradność w sprawach opiek.-wych. i prowadzenia gosp. dom. - ogółem	77	293
w tym:		

- rodziny niepełne	46	143
- rodziny wielodzietne	15	88
Przemoc w rodzinie	4	16
Alkoholizm	41	48
Narkomania	5	5
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	13	23
Sytuacja kryzysowa	0	0

Powyżej zamieszczone zostały szczegółowe dane dotyczące liczby osób i rodzin w poszczególnych grupach. Wymienione w ustawie dysfunkcje, z powodu których przyznawana była pomoc, mogły współwystępować ze sobą i z tego względu liczby osób i rodzin nie sumują się.

Tabela nr 3 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych/bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania	752	742	1 610
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	36	34	117
Świadczenia przyznawane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	716	708	1 493
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej ogółem:	x	1 035	2 270

6	3	2	24	15
7 i więcej	1	1	10	10
Rodziny niepełne ogółem	126	117	398	387
w tym o liczbie dzieci: 1	51	43	113	99
2	40	39	124	122
3	27	26	113	111
4 i więcej	8	9	48	55
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	206	179	292	229
w tym o liczbie osób: 1	153	133	153	133
2	34	32	68	64
3	9	7	27	21
4 i więcej	10	7	44	32

Na ogólną liczbę klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy składają się osoby i rodziny uzyskujące wsparcie z tytułu:

1. ustawy o pomocy społecznej - liczba klientów uzyskujących pomoc z tytułu ustawy o pomocy społecznej, bez pracy socjalnej, wyniosła w 2023 r. – 1 610 osób, liczba rodzin – 752;
2. ustawy o pomocy społecznej - liczba obywateli Ukrainy uzyskujących pomoc z tytułu ustawy o pomocy społecznej wyniosła – liczba rodzin - 8, liczba osób w rodzinach – 21;
3. ustawy o świadczeniach rodzinnych - średniomiesięcznie 1203 rodziny;
4. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów - średniomiesięcznie 112 liczba rodzin;
5. ustawy o dodatkach mieszkaniowych - dodatki przyznane były dla 291 rodzin;
6. ustawy o systemie oświaty - stypendia przyznane zostały dla 107 rodzin;
7. ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa - jednorazowe świadczenie pieniężne otrzymało 29 rodzin, 44 osoby w rodzinach.

3. Wydatki na zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy

Tabela nr 5 Szczegółowe zestawienie wydatków MOPS

Forma pomocy	Wydatki
Zasilki i pomoc w naturze, w tym:	2 332 637,24
- zasilki okresowe	726 612,36
- zasilki stałe	697 528,73
- zasilki celowe	100 496,44
- wieloletni program rządowy "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019 – 2023	807 999,71
Domy pomocy społecznej	2 100 734,93
Program „Opieka 75+”	126 126,00
Stypendia szkolne wraz z kosztami zatrudnienia pracownika	241 658,84
Świadczenia rodzinne i alimentacyjne (łącznie z dotacją na obsługę 3%)	14 097 971,32
Świadczenie wychowawcze (500+) z kosztami obsługi	111 910,90
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	347 524,92
Utrzymanie ośrodka	3 107 221,32
Dodatki mieszkaniowe wraz z kosztami zatrudnienia pracowników	1 192 375,98
Obsługa zespołów interdyscyplinarnych	9 528,23
Asystentura rodziny	275 325,18
Przeciwdziałanie alkoholizmowi i zwalczanie narkomanii	671 401,88
Oplata za dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	630 491,33
Oplata za dzieci w rodzinach zastępczych	471 870,13
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	1 117 349,50
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki przyznane przez sąd z kosztami obsługi	73 404,80
Caritas magazynowanie żywności FEAD	4 526,10

Świadczenie usług opiekuńczych przez pracowników	1 061 303,20
Odpłatność za schronisko w usługami opiekuńczymi	70 394,45
Wydawanie decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniający kryterium dochodowe i przeprowadzania wywiadów środowiskowych dla potrzeb wydania decyzji	35 018,92
Karta Dużej Rodziny	8 007,80
Bon żłobkowy wraz z kosztami zatrudnienia pracownika	155 451,53
Zapewnienie trwałości projektu „Brodnicka grupa wsparcia nie do zdarcia”	28 920,65
Projekt „Brodnicka grupa wsparcia nie do zdarcia”	293 551,68
Partnerstwo w Projekcie „Kujawsko-Pomorska Teleopieka”	21 117,70
Projekt „Włączenie społeczne mieszkańców Gmina Miasta Brodnica cz. I”	112 618,52
Program „Asystent rodziny na rok 2023”	42 175,93
Program „Czyste Powietrze”	3 750,00
Razem	28 744 368,98

Forma pomocy ze środków Funduszu Pomocy	Wydatki
Realizacja zadań na rzecz obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym z Funduszu Pomocy - wypłata świadczeń osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, która zapewni zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy art. 13 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	704 280,00
Realizacja zadań na rzecz obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym z Funduszu Pomocy - koszty obsługi zadania związanego z wypłatą świadczeń osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, która zapewni zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy art. 13 w/w ustawy	4 000,00
Realizacja zadań na rzecz obywateli Ukrainy w związku z konfliktem	770 542,50

zbrojnym z Funduszu Pomocy – zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy zakwaterowanym w obiektach zatwierdzonych przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego	
Realizacja zadań na rzecz obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym z Funduszu Pomocy – jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300,00 zł wraz z kosztami obsługi	13 464,00
Realizacja zadań na rzecz obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym z Funduszu Pomocy – zapewnienie posiłku dzieciom i młodzieży	913,00
Realizacja zadań na rzecz obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym z Funduszu Pomocy – zasiłki okresowe	8 726,25
Realizacja zadań na rzecz obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym z Funduszu Pomocy – zasiłki stałe	10 707,96
Realizacja zadań na rzecz obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym z Funduszu Pomocy – świadczenia rodzinne wraz z kosztami obsługi	292 504,34
Realizacja zadań na rzecz obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym z Funduszu Pomocy – stypendia szkolne	2 920,80
Razem	1 808 058,85

Forma pomocy ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	Wydatki
Dodatek węglowy dla gospodarstw domowych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 wraz z kosztami obsługi	67 320,00
Dodatek dla gospodarstw domowych na inne źródło ciepła z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 wraz z kosztami obsługi	11 220,00
Dodatek elektryczny dla gospodarstw domowych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 wraz z kosztami obsługi	67 320,00
Dodatek z tytułu refundacji kwoty odpowiadającej podatkowi VAT z z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 wraz z kosztami obsługi	8 448,08
Razem	154 308,08

W 2023 r. realizowane były również zadania ze środków Funduszu Solidarnościowego w ramach Resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej:

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023	1 553 980,64
Program „Opieka wytechnieniowa” - edycja 2023	797 941,87

Ogółem wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy w roku 2023 wyniosły 30 706 735,91 zł, z czego (21 066 900,99) zł to m. in. dotacje z budżetu wojewody, środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, środki z Funduszu Pomocy, środki z Funduszu Pracy oraz środki na dofinansowanie projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 – EFS, które stanowią (68,61%) ogółu wydatków.

Wykres nr 2 Wydatki MOPS z podziałem na środki własne i dotację

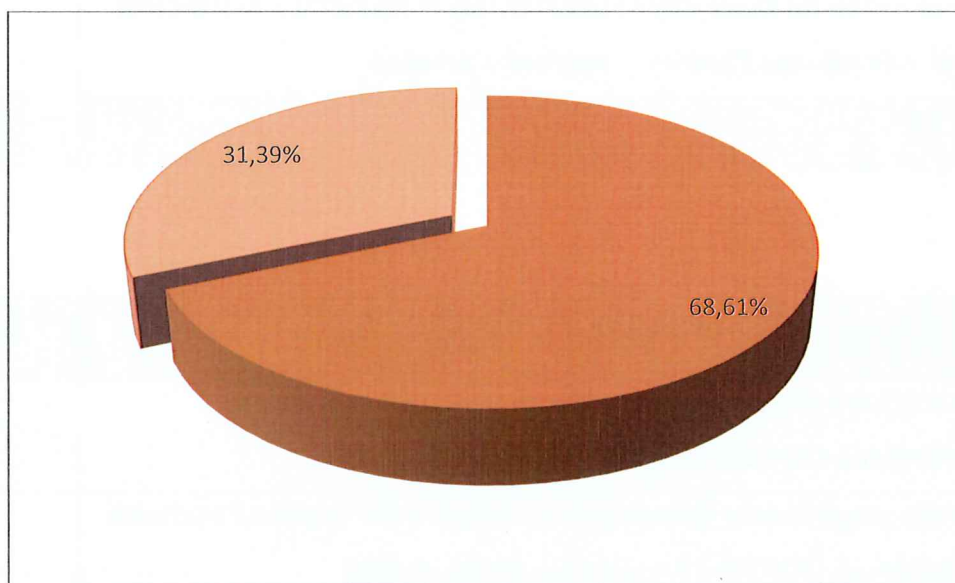

Tabela nr 6 Wydatki MOPS w latach 2014 – 2022

Rok	Wydatki ogółem w tys. zł	Dotacja	Zadania własne	% udział środków własnych w budżecie
2014	17 649	11 913	5 736	33
2015	17 582	11 645	5 937	34
2016	32 845	26 882	5 963	18
2017	39 086	32 827	6 259	16
2018	39 386	32 966	6 420	16
2019	47 898	40 946	6 952	15
2020	56 881	49 702	7 179	13
2021	57 608	49 438	8 170	14
2022	57 781	49 084	8 697	15
2023	30 707	21 067	9 640	31

4. Opis realizacji zadań pomocy społecznej

Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Wspieranie powyższe polega na udzielaniu pomocy:

- finansowej,
- rzeczowej,
- usługowej,
- poradnictwa,
- pracy socjalnej.

Świadczenia pieniężne przyznawane są z systemu pomocy społecznej pod warunkiem spełnienia jednocześnie dwóch kryteriów. Konieczne jest występowanie jednej z okoliczności wskazującej na trudną sytuację życiową tj. bezrobocia, niepełnosprawności, wielodzietności, potrzeby ochrony macierzyństwa, sieroctwa, bezdomności i innych wskazanych w ustawie o pomocy społecznej oraz spełnienie kryterium dochodowego. W 2023 r. kryterium dochodowe ustalone dla celów pomocy społecznej wynosiło :

- na osobę samotnie gospodarującą - 776,00 zł,
- na każdą osobę w rodzinie - 600,00 zł.

Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą z:

- budżetu miasta,
- dotacji.

4.1 Świadczenia pieniężne

W 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy realizował następujące świadczenia pieniężne:

1) zasiłek okresowy

Świadczenie przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i adresowane jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych nie wystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. W 2023 r. minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosiła 50 % różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby,
- kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20,00 zł. Okres, na jaki przyznane zostanie to świadczenie, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy. Wypłata zasiłku jest zadaniem własnym gminy, dotowanym z budżetu państwa.

W 2023 r. przyznano ww. świadczenia dla 295 rodzin na łączną kwotę 726 612,36 zł, która w całości pochodziła z dotacji. W porównaniu z rokiem 2022 liczba rodzin objętych pomocą w formie zasiłku okresowego zmniejszyła się o 41.

2) zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

Jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej, osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy - w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

W 2023 r. tej formy pomocy udzielono 209 rodzinom, a wysokość przyznanych świadczeń łącznie wyniosła (komentarz: bez pogrzebów) 88 309,50 w tym: na kwotę 35 070,00 zł specjalny zasiłek celowy dla 77 rodzin; na kwotę 53 239,50 zł zasiłek celowy dla 132 rodzin.

3) świadczenie pieniężne z przeznaczeniem na zakup żywności lub posiłku

Spośród ww. rodzin i osób 345 zostało objętych pomocą w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności lub posiłku na łączną kwotę 589 488,00 zł przyznawanego w ramach wieloletniego programu rządowego "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019 – 2023. Zasiłek ten jest przyznawany w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy możliwość przyznania pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną. Z powyższego świadczenia skorzystało o 75 osób i rodzin mniej niż w roku 2022 r.

Dotacja na przyznawanie opisywanego świadczenia pieniężnego w ramach wieloletniego programu rządowego "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019 – 2023 wyniosła 471 590,40 zł.

4) zasiłek stały

Jest to świadczenie obligacyjne przysługujące na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, spełniającym kryterium dochodowe i stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. Jako wysokość zasiłku uznaje się różnicę uzyskaną po odjęciu od kwoty kryterium dochodowego kwoty posiadanego dochodu.

Kwota zasiłku nie może być niższa niż 30,00 zł miesięcznie. W przypadku osoby samotnie gospodarującej ustalona została również maksymalna wysokość świadczenia w kwocie 719,00 zł. Świadczenie to jest dotowane w całości z budżetu państwa.

W 2023 r. zasiłki stałe wypłacono w łącznej kwocie 697 528,73 zł dla 123 rodzin. Z tej formy pomocy skorzystało o 1 osobę mniej niż w roku 2022.

5) składki na ubezpieczenie zdrowotne

Oplacane są za osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej i niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

W roku 2023 opłacono składki za 114 osób na łączną kwotę 60 535,75 zł w całości dotowane z budżetu państwa.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane są również na wniosek Zakładów Opieki Zdrowotnej jak i wniosek osoby zainteresowanej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy od stycznia 2023 r. do grudnia 2023 r. wydał 80 decyzji, w tym 69 decyzji przyznających świadczenie, 1 decyzja odmowna, 10 decyzji wygaszających. Koszt realizacji – 35 018,92 zł.

6) pomoc dla obywateli Ukrainy

W roku 2023 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej objął wsparciem obywateli Ukrainy na mocy ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Z pomocy w formie:

- zasiłku okresowego skorzystały 4 rodziny w tym 9 osób w rodzinach - koszt 8 726,25 zł;

- zasiłku celowego na zakup posiłku skorzystało 2 rodziny w tym 7 osoby w rodzinach - koszt 913,00 zł;

- zasiłku stałego 3 rodziny w tym 6 osób w rodzinach - koszt 10 707,96 zł;

Powyższe świadczenia w całości refundowane były z Funduszu Pomocy.

Z jednorazowego świadczenia pieniężnego przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe skorzystało 29 rodzin w tym 44 osoby w rodzinach – koszt 13 464,00 zł.

7) pomoc dla każdego podmiotu, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni, na własny koszt, zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy świadczył pomoc dla podmiotów zapewniających zakwaterowanie oraz wyżywienie obywatelom Ukrainy na okres nie dłuższy niż 120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Okres wypłaty świadczenia może być przedłużony w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Przedłużenie dotyczy zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelowi Ukrainy, który:

1) posiada orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558). Świadczenie przysługuje za osobę niepełnosprawną, za osobę sprawującą nad nią opiekę i za każde małoletnie dziecko tych osób;

2) posiada dokument potwierdzający I lub II stopień niepełnosprawności wydany w ramach ukraińskiego systemu orzekania o niepełnosprawności. Świadczenie przysługuje za osobę niepełnosprawną, za osobę sprawującą nad nią opiekę i za każde małoletnie dziecko tych osób;

3) ukończył 60 rok życia (kobiety) albo 65 rok życia (mężczyźni);

4) jest kobietą w ciąży lub osobą wychowującą dziecko do 12 miesiąca życia. Świadczenie przysługuje za kobietę w ciąży i za każde jej małoletnie dziecko lub za opiekuna wychowującego dziecko do 12 miesiąca życia i za wszystkie jego małoletnie dzieci;

5) samotnie sprawuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej opiekę nad trojgiem i więcej dzieci. Świadczenie przysługuje za opiekuna i za każde małoletnie dziecko

6) jest małoletnim, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nim, oraz małoletni obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przed przybyciem był umieszczony w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy, podlega wpisowi do ewidencji, zwanej dalej "ewidencją małoletnich". Świadczenie przysługuje za małoletniego, za opiekuna tymczasowego ustanowionego dla małoletniego oraz za wszystkie małoletnie dzieci opiekuna tymczasowego.

Koszt wypłaty 40,00 zł za dobę na obywatela Ukrainy wyniósł łącznie 704 280,00 zł i w całości refundowany był z Funduszu Pomocy.

Ponadto wypłacono w ramach Funduszu Pomocy 770 542,50 zł za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy zakwaterowanym w obiektach zatwierdzonych przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

4.2 Świadczenia niepieniężne

1) praca socjalna

Świadczenie pomocy w postaci pracy socjalnej jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym i nie jest uzależnione od posiadanego przez osobę, rodzinę dochodu. W 2023 r. pomocą w formie pracy socjalnej objętych zostało 2 270 osób, czyli 1 035 rodzin. Pod pojęciem pracy socjalnej należy rozumieć działalność, która ma na celu ułatwienie wzajemnego przystosowania jednostek, rodzin i środowiska społecznego oraz rozwijanie poczucia własnej wartości poprzez wykorzystywanie możliwości tkwiących w ludziach, w stosunkach interpersonalnych oraz zasobach udostępnianych przez społeczność lokalną. Jest to działanie, które koncentruje się na rozwiązywaniu najróżniejszych problemów – od motywowania osób bezrobotnych do poszukiwania pracy po przywrócenie stabilizacji w rodzinach.

Praca socjalna ukierunkowana jest na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania klienta. Jej ostatecznym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w

zabezpieczeniu warunków niezbędnych dla realizacji egzystencji godnej człowieka. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia.

Praca socjalna może być świadczona w oparciu o kontrakt socjalny, a więc umowę dwustronną zawieraną w formie pisemnej przez pracowników socjalnych z osobami korzystającymi z pomocy społecznej. W roku 2023 zawarto 27 kontraktów socjalnych.

2) poradnictwo specjalistyczne

Obejmuje w szczególności poradnictwo prawne (udzielanie informacji z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego i ochrony praw lokatorów), psychologiczne (realizowane przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii) oraz rodzinne (obejmuje problemy funkcjonowania rodzin, opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną). Poradnictwo jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Realizacją tego typu wsparcia zajmują się głównie pracownicy tut. Ośrodka przy współpracy m. in. z pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi. W 2023 r. prowadzona była działalność konsultacyjno – doradcza w zakresie:

- przekazywania informacji o istniejących możliwościach uzyskania pomocy lub wsparcia,
- wspierania rodzin w prawidłowym realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- wsparcia psychologicznego w sytuacjach kryzysowych,
- udzielania porad z zakresu prawa,
- poradnictwa i pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz uzależnionym.

3) interwencja kryzysowa

Jest to zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. W tym wypadku dochód nie stanowi kryterium, od którego uzależnia się korzystanie z interwencji. Jej celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji

kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. W ramach tej pomocy udziela się w szczególności poradnictwa specjalistycznego oraz schronienia dostępnego przez całą dobę.

W roku 2023 Miejski Zespół Interdyscyplinarny prowadził 100 procedur „Niebieskiej Karty”, z czego wszczęto 66 nowych postępowań. Liczba spotkań grup roboczych/diagnostyczno – pomocowych łącznie 183. Do dnia 21 czerwca 2023 r. Miejski Zespół Interdyscyplinarny pracował na mocy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, gdzie funkcjonowały grupy robocze. Od dnia 22 czerwca 2024 r. obowiązuje ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej na mocy której tworzone są grupy diagnostyczno – pomocowe.

4) zapewnienie posiłku

Zadaniem pomocy społecznej o charakterze obligatoryjnym jest zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom tego pozbawionym. Realizacja tej formy pomocy odbywała się głównie poprzez prowadzenie dożywiania dzieci w szkołach (126 dzieci) koszt 157 887,71 zł oraz dożywianie osób najuboższych w „Bonum” - podmiot ekonomii społecznej (27 osób) koszt 60 624,00 zł. Ogółem na realizację zadania wydatkowano 218 511,71 zł. Środki w znaczącej części (kwota 174 809,37 zł) pochodziły z dotacji w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Pomoc w formie posiłku może być przyznana bezpłatnie, jeżeli dochód osoby nie przekracza 200% kryterium dochodowego, czyli podwyższonego w stosunku do ogólnych zapisów ustawy. Pomoc w formie posiłku jest udzielana ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego, w celu zapewnienia zdrowego żywienia.

5) usługi opiekuńcze

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze świadczone w środowisku. Obejmują one pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W 2023 r. pomocą w formie usług opiekuńczych objęto 97 osób. Całkowity koszt świadczenia usług wyniósł 1 061 303,20 zł (w tym 197 108,40 zł to koszt zadania z uwzględnieniem odpłatności wnioskodawców bez kosztów obsługi).

W ramach usług opiekuńczych zorganizowano pomoc w oparciu o program „Opieka 75+” dla 54 osób. W sumie wydatkowano 217 091,20 zł z czego 90 965,20 zł finansowane było ze środków własnych natomiast 126 126,00 zł z dotacji.

6) domy pomocy społecznej

Domy pomocy społecznej świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne, na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub niepełnosprawności. Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Jednak umieszczenie w domu pomocy społecznej jest ostatnią formą pomocy stosowaną tylko w przypadku braku możliwości rozwiązywania problemów innymi sposobami.

Opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej ponoszą w kolejności:

- mieszkaniec domu w wysokości 70 % swojego dochodu,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi (jeżeli dochód na osobę jest wyższy od 300 % kryterium dochodowego),
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – do wysokości pełnego kosztu pobytu.

W roku 2023 w domach pomocy społecznej przebywało 50 mieszkańców Brodnicy. Łączny koszt poniesiony przez Gminę Miejską Brodnica wyniósł 2 100 734,93 zł.

7) sprawienie pogrzebu

Pomoc społeczna obejmuje obowiązek sprawienia pogrzebu w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Sprawienie pogrzebu przysługuje osobom zmarłym zamieszkałym lub przebywającym na terenie gminy, w stosunku do których nie ustalono osób zobowiązanych do sprawienia pogrzebu lub gdy osoby zobowiązane nie mają takich

możliwości. Sprawienie pogrzebu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. W 2023 r. koszty sprawienia pogrzebu, wyniosły 12 186,94 zł (3 osoby).

8) zapewnienie schronienia

Gmina Miasto Brodnica zakupiła usługi schronienia w Schronisku dla Osób Bezdomnych i Zagrożonych Bezdomnością przy Brodnickim Centrum Caritas. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał skierowania do Schroniska dla osób bezdomnych "Betania" w Brodnicy w 2023 r. łącznie dla 30 osób bezdomnych. Do schroniska z usługami opiekuńczymi dla osób bezdomnych w Chełmży przy Brodnickim Centrum Caritas skierowano 4 osoby.

Usługa powyższa była realizowana na podstawie umowy nr ZPS/18/2022 z dnia 19 grudnia 2022 r. zawartej pomiędzy Gminą Miasta Brodnicy a Brodnickim Centrum Caritas.

4.3 Świadczenia z zakresu zadań własnych gminy

Tabela nr 7 Rodzaje świadczeń i środki finansowe przeznaczone na realizację zadań własnych

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Licz ba rod zin	Liczba osób w rodzinie
RAZEM	795	x	2 182 883	635	1 366
ZASIŁKI STAŁE - ogółem	123	1 144	697 529	122	143
w tym dla osoby samotnie gospodarującej	110	1 028	670 675	110	110
pozostającej w rodzinie	18	116	26 854	15	43
z tego środki własne	x	x	0	x	x
dotacja	x	x	697 529	x	x
ZASIŁKI OKRESOWE - ogółem	295	1 692	726 612	292	750
z tego środki własne	x	x	0	x	x
dotacja	x	x	726 612	x	x

w tym przyznane z powodu bezrobocia	226	1 306	573 035	225	553
długotrwałej choroby	32	92	32 972	32	51
niepełnosprawności	21	100	33 123	21	52
Możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0
Innego niż wymienione	53	194	87 482	52	197
SCHRONIENIE	34	x	230 538	33	34
W tym schronisko dla osób bezdomnych	30	210	189 795	29	30
Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi	4	36	40 743	4	4
POSIŁEK	153	19 856	218 412	130	469
w tym dla dzieci w szkołach	126	16 488	157 888	126	442
USŁUGI OPIEKUŃCZE - ogółem	97	27 350	197 109 zł1	95	106
w tym specjalistyczne	0	0	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU	x	3	12 187	3	4
w tym dla osób bezdomnych	x	0	0	0	0
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0	0	0	0	0
ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE	209	x	100 496	207	392
w tym zasiłki specjalne celowe	77	135	35 070	77	133
Zasiłki celowe	132	x	65 426	130	259

1 Koszt zrealizowanych usług po odjęciu kosztów obsługi wraz z należnościami wpłaconymi przez Świadczeniobiorców.

ZASIŁEK CELOWY – świadczenie pieniężne w ramach wieloletniego programu rządowego "Posilek w szkole i w domu" na lata 2019 - 2023,	345	2 064	589 488	340	837
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA DPS	50	506	2 041 596²	49	50

4.4. Zadania zlecone gminom

a) W zakresie zadań zleconym gminom - wypłacono 14 osobom wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki prawnej nad małoletnim lub ubezwłasnowolnioną osobą - przyznane przez sąd - w wysokości 73 404,80 zł (z przysługującymi kosztami obsługi).

b) Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających ze schorzenia lub niepełnosprawności. Usługi specjalistyczne stanowią odpowiednik usług opiekuńczych, przy czym świadczone są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem. Celem oddziaływań terapeutycznych jest usprawnianie do funkcjonowania w społeczeństwie, pielęgnacja (kontrola farmakoterapii, edukacja lekowa), wspieranie psychologiczno -pedagogiczne i edukacyjno-terapeutyczne. Usługi te mogą być świadczone w miejscu zamieszkania osób wymagających tej formy pomocy oraz w ośrodku wsparcia. Usługi świadczone w środowisku zamieszkania pozwalają na odejście od instytucjonalnej pomocy osobom chorym psychicznie i ułatwiają budowanie systemu wsparcia społecznego dla osób chorych, dają możliwość lepszego poznania ich warunków życiowych, sytuacji rodzinnej, a przez to skutecznego ich wpierania. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są zadaniem zleconym gminie. W roku 2023 pomocą objęto 36 osoby. Koszt zadania ogółem 1 117 349,50 zł w całości finansowany z dotacji.

4.5. Pozyskiwanie środków pozabudżetowych na realizację zadań samorządowych

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023.

² Koszt faktyczny po odjęciu należności wpłaconych przez Świadczeniobiorców.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” miał zapewnić wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym dzieciom do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osobom niepełnosprawnym posiadającym orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego.

Celem rozpowszechnienia usług asystenta było zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej samodzielnego i aktywnego życia. Nadrzędnym celem usług asystenta stanowiło dążenie do poprawy funkcjonowania osoby niepełnosprawnej w jej środowisku. Z programu skorzystały 203 osoby z niepełnosprawnościami.

Na realizację tego programu wydatkowano kwotę 1 553 980,64 zł wraz z kosztami obsługi.

Program „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2022

Program „Opieka wytchnieniowa” kierowany był do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w tym zakresie. Opieka wytchnieniowa miała za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponowały czasem, który mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługa opieki wytchnieniowej miała służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie mogli wykonywać swoich obowiązków. Można było skorzystać w z dwóch form wsparcia: dziennej o całodobowej opieki wytchnieniowej. Z programu skorzystało 85 osób.

Na realizację tego programu wydatkowano kwotę 797 941,87 zł wraz z kosztami obsługi.

Projekt „Brodnicka grupa wsparcia nie do zdarcia”

Od 15 listopada 2021 r. funkcjonuje „Brodnicka grupa wsparcia nie do zdarcia”.

Uczestnikami projektu są osoby zamieszkujące na terenie Gminy Miasta Brodnicy potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Projekt przewiduje realizację następujących form wsparcia:

- warsztaty psychologiczne (treningi/doradztwo indywidualne),
- spotkania z lekarzem geriatrą (doradztwo grupowe),
- zajęcia rekreacyjno-ruchowe,
- warsztaty artystyczno-rękodzielnicze,
- wspólne czytanie książek, wspólne śpiewanie, gry i zabawy zespołowe, zajęcia rękodzielnicze, wspólne gotowanie, wzajemna nauka obsługi i wykorzystania komputera,
- usługi rehabilitanta,
- spotkania integracyjne w środowisku lokalnym,
- wyjazdy do instytucji kultury,
- praktyczne warsztaty opieki nad osobami niesamodzielnymi w zakresie poprawy ich zdrowia, poprawy warunków funkcjonowania i komfortu życia dla osoby niesamodzielnej i ich opiekunów.

W projekcie wzięło udział łącznie 36 osób. Funkcjonowały dwie grupy z podziałem po 18 osób. W rekrutacji brał udział psycholog, który dostosowywał do profilu psychologicznego kandydata zakres zajęć. W roku 2023 prowadzono zajęcia integracyjne oraz rekreacyjno – ruchowe. Projekt trwał do 31 sierpnia 2023 r. Od 01 września 2023 r. projekt finansowany był ze środków własnych gminy. Z tej formy wsparcia skorzystało 14 osób uczestniczących uprzednio w projekcie natomiast 51 osób złożyło deklarację skorzystania z uczestnictwa w klubie. W sumie z klubu skorzystało docelowo 65 osób.

Koszt programu w 2023 r. wyniósł 293 551,68 zł.

Projekt Kujawsko - Pomorska Teleopieka

„Kujawsko-Pomorska Teleopieka” jest wojewódzkim Projektem partnerskim. Liderem Projektu jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu, partnerami jest 79 powiatów lub gmin województwa kujawsko-pomorskiego (w tym Gmina Miasta Brodnicy) oraz

Kujawsko-Pomorskie Centrum Kompetencji Cyfrowych w Toruniu. Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo, Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych, Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych.

Głównym celem Projektu jest zwiększenie dostępu do usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym w formie pomocy sąsiedzkiej, wolontariatu opiekuńczego przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii, takich jak teleopieka.

Projekt skierowany jest do osób zamieszkujących na terenie miasta Brodnicy, potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, czyli takie, które ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność wymagają opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego, nieprzebywające w placówce opieki całodobowej. Z programu skorzystało 60 osób. Koszt projektu w 2023 roku wyniósł 21 117,70 zł.

Projekt „Włączenie społeczne mieszkańców Gmina Miasta Brodnica cz. I”

Projekt skierowany do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które w pierwszej kolejności wymagają aktywizacji społecznej, w tym osoby bezrobotne, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy znajdują się w trzeciej grupie osób - tzw. oddalonych od rynku pracy (w odniesieniu do osób sprofilowanych przez powiatowy urząd pracy). W ramach programu realizowane były spotkania grupowe i indywidualne z psychologiem, doradcą zawodowym. Aktywizacja zawodowa w ramach projektu prowadzona była poprzez kursy zawodowe. Projekt zakończył się dnia 30 maja 2023 r.

Liczba osób biorących udział w projekcie - 40, koszt 112 618,52 zł.

5. Realizacja świadczeń rodzinnych

Świadczenia rodzinne są przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadanie zlecone gminie z zakresu administracji

W roku 2023 na realizację świadczeń rodzinnych wykonano budżet w wysokości 14 056 883,07 zł, z czego 11 606 078,14 zł wydatkowano na świadczenia rodzinne, 917 842,82 zł wydatkowano na fundusz alimentacyjny, 6 000,00 zł wydatkowano na jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dzieci podczas porodu wielorakiego (ze środków własnych gminy), 435 895,58 zł wydatkowano na obsługę świadczeń rodzinnych oraz 1 132 154,78 zł wydatkowano na składki na ubezpieczenie społeczne za świadczeniobiorców.

Świadczeniami rodzinnymi są:

1. zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
2. świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,
3. jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka – przysługuje ojcu lub matce albo opiekunowi prawnemu z tytułu urodzenia się żywego dziecka,
4. świadczenie rodzicielskie.

5.1 Zasiłek rodzinny (w 2023 r. skorzystało 555 osób) ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie uczącej się,

jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu

niepełnosprawności, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł.

Zasiłek rodzinny przysługuje ww. osobom do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia lub
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo
- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- **95,00 zł** na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- **124,00 zł** na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- **135,00 zł** na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- **urodzenia dziecka (1000 zł jednorazowo, w 2023 r. skorzystało 39 osób)** - dodatek przysługuje matce lub ojcu, lub opiekunowi prawnemu dziecka. Dodatek przysługuje również opiekunowi faktycznemu dziecka w wieku do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, jeżeli nie został przyznany rodzicom lub opiekunowi prawnemu dziecka. Dodatek przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną;

- **opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400,00 zł miesięcznie, w 2023 r. skorzystało 30 osób)** - dodatek przysługuje osobie uprawnionej, jeżeli dziecko pozostaje pod jej faktyczną opieką, jeżeli ma uprawnienia do urlopu wychowawczego, nie dłużej jednak niż przez okres:

- 24 miesiące kalendarzowych,

- 36 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu,
- 72 miesięcy kalendarzowych, jeżeli dziecko legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności;

- **samotnego wychowywania dziecka (193,00 zł miesięcznie lub 273,00 zł na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, w 2023 r. skorzystały 52 osoby)** - dodatek przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu lub opiekunowi prawnemu, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ drugi z rodziców nie żyje lub ojciec dziecka jest nieznany, lub powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone. Dodatek przysługuje też osobie uczącej się, jeżeli oboje rodzice nie żyją.

- **wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (95,00 zł miesięcznie, w 2023 r. skorzystało 196 osób)** - przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka lub opiekunowi prawnemu dziecka na trzecie i następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego;

- **kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (90,00 zł miesięcznie na dziecko do ukończenia 5 roku życia, 110,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia, w 2023 r. skorzystało 91 osób)** - dodatek przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na pokrycie wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku:

- do ukończenia 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności;
- powyżej 16 roku do ukończenia 24 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności;

- **rozpoczęcia roku szkolnego (100,00 zł raz w roku, w 2023 r. skorzystało 399 osób)** - dodatek przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na częściowe pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem w szkole nowego roku szkolnego. Dodatek przysługuje również na dziecko rozpoczynające roczne przygotowanie przedszkolne;

- **podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (w 2023 r. skorzystało 10 osób)** - dodatek przysługuje przez 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego. Dodatek przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się:

- w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjum w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (**113,00 zł miesięcznie**);
- w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadgimnazjalnej, a także szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadgimnazjalnej (**69,00 zł miesięcznie**).

5.2 Świadczenia opiekuńcze

Do świadczeń opiekuńczych zaliczamy:

- **zasiłek pielęgnacyjny (215,84 zł miesięcznie)** - przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z brakiem zdolności do samodzielnej egzystencji (**w 2023 r. skorzystało 847 osób**).

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasilek przysługuje też osobie powyżej 16 roku życia posiadającej orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała przed ukończeniem 21 roku życia.

- **świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej (2119,00 zł miesięcznie w 2022 r., a od 01 stycznia 2023 r. 2458,00 zł miesięcznie)** - w 2023 r. skorzystały 263 osoby - przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub
- w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia.

- **specjalny zasilek opiekuńczy (620,00 zł miesięcznie)** – w 2023 r. skorzystało 8 osób - przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej - w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasilek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764,00 zł.

5.3 Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (1000,00 zł jednorazowo) – w 2023 r. skorzystały 123 osoby

Ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 12, poz. 67) wprowadzona została jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, która przysługuje z tytułu urodzenia się dziecka, niezależnie od uprawnień do dodatku z tytułu urodzenia dziecka. Od stycznia 2013 r. obowiązuje kryterium dochodowe – 1922 zł na osobę w rodzinie. Zapomoga przysługuje matce, ojcu, opiekunowi prawnemu dziecka lub opiekunowi faktycznemu dziecka (oznacza to osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka). Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w wysokości 1.000 zł przysługuje, jeżeli wniosek o jej wypłatę złoży się w siedzibie tut. Ośrodka w terminie 12 miesięcy od dnia urodzenia dziecka, dołączając zaświadczenie lekarskie lub zaświadczenie wystawione przez położną o pozostawianiu kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

5.4 Świadczenie rodzicielskie (1000 zł miesięcznie) - w 2023 r. skorzystało 130 osób

Ustawą z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych, wprowadzono świadczenie rodzicielskie, które przysługuje matce albo ojcu dziecka; opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia; rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej; osobie, która przysposobiła dziecko. Świadczenie rodzicielskie przysługuje od dnia porodu, objęcia dziecka opieką, przysposobienia dziecka przez okres 52 tygodni (jedno dziecko), 65 tygodni (dwoje dzieci), 67 tygodni (troje dzieci), 69 tygodni (czworo dzieci) lub 71 tygodni (pięcioro i więcej dzieci) w kwocie 1000,00 zł miesięcznie.

Ponadto, Dział Świadczeń Rodzinnych realizuje zadania z zakresu bonu żłobkowego, zasiłków dla opiekuna, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, o którym mowa w art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dzieci podczas porodu wielorakiego.

5.5 Bon żłobkowy (200,00 zł miesięcznie) - w 2023 r. skorzystało 78 rodzin, 78 dzieci

Uchwałą Nr XVI/141/2020 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 06 sierpnia 2020 r. oraz Uchwałą Nr XVII/162/2020 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 24 września 2020 r. wprowadzono świadczenie miejski brodnicki bon żłobkowy, który przysługuje gdy są następujące warunki - oboje rodzice, opiekunowie faktyczni, opiekunowie prawni albo osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej albo samotnie wychowujący dziecko rodzic, opiekun faktyczny, opiekun prawny albo osoba pełniąca funkcję rodziny zastępczej:

1. zamieszkują na terenie Gminy Miasta Brodnicy,
2. są zatrudnieni lub wykonują inną pracę zarobkową w rozumieniu art.3 pkt 22 ustawy,
3. rozliczają podatek dochodowy od osób fizycznych w urzędzie skarbowym, którego naczelnik jest miejscowo właściwy w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych dla osób mających miejsce zamieszkania na terenie Gminy Miasta Brodnicy, jeżeli uzyskują dochody lub przychody podlegające opodatkowaniu tym podatkiem, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
4. nie korzystają z urlopu wychowawczego.

Została zawarta umowa o objęcie dziecka opieką z podmiotem prowadzącym żłobek lub klub dziecięcy albo z podmiotem zatrudniającym dziennego opiekuna.

Prawo do świadczenia ustala się na rok szkolny, nie dłużej jednak niż na okres, na jaki została zawarta umowa o objęcie dziecka. Przysługuje dzieciom od 20 tygodnia do ukończenia 3 roku życia. Łączna kwota poniesionych wydatków ze środków własnych gminy to 136 947,40 zł.

6. Zasiłek dla opiekuna (620,00 zł miesięcznie) - w 2023 r. skorzystały 4 osoby.

Z dniem 15 maja 2014 r. weszła w życie ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Zgodnie z art. 2 tejże ustawy, zasiłek dla opiekuna przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa z dniem 1 lipca 2013 r. na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw.

7. Jednorazowe świadczenie pieniężne (4000,00 zł miesięcznie) - w 2023 r. skorzystały 2 osoby.

Natomiast, ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” wprowadzono jednorazowe świadczenie pieniężne w kwocie 4000 zł z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Powyższe dane stwierdza w zaświadczeniu lekarz ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadający specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii. Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a złożony po terminie pozostawia się bez rozpatrzenia.

8. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dzieci podczas porodu wielorakiego (1000,00 zł jednorazowo na każde dziecko) - w 2023 r. skorzystały 3 rodziny.

Uchwałą Nr XXXIX/337/2018 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 13 września 2018 r., osobom zamieszkałym na terenie Gminy Miasta Brodnicy przyznaje się jednorazową zapomogę w wysokości 1000 zł z tytułu urodzenia się żywych dzieci podczas porodu wielorakiego, na każde dziecko. Zapomoga przysługuje, jeżeli co najmniej jedno z rodziców dzieci stale zamieszkuje na terenie Gminy Miasta Brodnicy przez okres co najmniej 12 miesięcy przed urodzeniem się dzieci i w dniu złożenia wniosku o zapomogę. Wniosek o zapomogę należy składać nie później niż przed upływem 12 miesięcy od urodzenia się dzieci, a na złożony po tym terminie, zapomoga nie przysługuje. Do wniosku należy dołączyć oryginał lub urzędowo poświadczony odpis aktów urodzenia dzieci oraz oświadczenie, że żadne z rodziców dzieci nie uzyskało ani nie ubiega się o zapomogę w innej gminie. Zapomoga finansowana jest ze środków własnych gminy.

9. Karta Dużej Rodziny - w 2023 r. złożono 300 wniosków i wydano 632 karty.

Od 01 stycznia 2022 r. Dział Świadczeń Rodzinnych realizuje również zadania z zakresu Karty Dużej Rodziny, która oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje, niezależnie od dochodu, wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Przez rodzica rozumie się także rodzica zastępczego lub osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka.

Świadczenia rodzinne w 2022 r. pobierało średnio miesięcznie 1237 rodzin natomiast w 2023 r. 1203 rodziny. W 2022 r. w sprawie świadczeń rodzinnych wydano 1959 decyzji, w 2023 r. – 1960 decyzji. Od wydanych decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń rodzinnych w 2022 r. 41 osób wniosło odwołania. 7 decyzji pozostawiono w mocy, 32 decyzje zmieniono i 2 decyzje przekazano do ponownego rozpatrzenia. Natomiast w 2023 r. złożono 53 odwołania. 6 decyzji pozostawiono w mocy, 43 decyzje zmieniono i 4 decyzje przekazano do ponownego rozpatrzenia.

Z poniższego zestawienia wynika, że najwięcej zmian dotyczy świadczeń opiekuńczych. Wydatki na świadczenia pielęgnacyjne w 2023 r. uległy zwiększeniu o 31,11 %. Jest to spowodowane wzrostem kwoty w/w świadczenia (z 2119,00 zł do 2458,00 zł) oraz ze wzrostem liczby świadczeń o 13,55 %. Natomiast, zasiłki dla opiekunów mają tendencję malejącą (spadek o 52,54 %), ponieważ dotyczą tylko wnioskodawców sprzed 2013 roku, którzy ubywają na skutek rezygnacji lub zgonu osoby niepełnosprawnej. Część wnioskodawców skorzystała z możliwości zamiany specjalnego zasiłku opiekuńczego (wydatki spadły aż o 32,25 %) oraz zasiłku dla opiekuna na świadczenie pielęgnacyjne. Możliwe jest to za sprawą ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego w przedmiocie kryteriów nabycia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego. Wydatki na zasiłki rodzinne wraz z przysługującymi dodatkami zmalały o około 16 %. Można się domyślać, że spowodowane jest to wzrostem płacy minimalnej przy jednoczesnym stałym kryterium dochodowym, kwalifikującym do przyznania zasiłku rodzinnego.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki na świadczenia		Liczba świadczeń	
		2022	2023	2022	2023
1.	Zasiłki rodzinne	1 576 936,80	1 317 970,76	13997	11739
2.	Dodatek z tytułu urodzenia się dziecka	40 588,28	37 076,42	56	39
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	144 543,60	91 023,47	400	235
4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	150 745,88	121 425,01	770	622
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	110 448,94	101 205,63	1088	977
6.	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	74 627,72	64 900,18	1258	1281
7.	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	4 848,52	5 402,00	69	70
8.	Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	252 586,83	229 585,01	2731	2522
9.	Ogółem dodatki do zasiłku rodzinnego	778 389,77	650 617,72	6372	5746
10.	Zasiłki pielęgnacyjne	1 884 743,00	1 966 734,00	8733	9112
11.	Świadczenie pielęgnacyjne	5 137 558,00	6 735 921,00	2436	2766
12.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	72 200,00	48 915,00	117	80
13.	Ogółem świadczenia opiekuńcze	7 094 501,00	8 751 570,00	11286	11958
14.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	169 000,00	123 000,00	169	123
15.	Świadczenie rodzicielskie	887 218,60	762 822,00	966	829

16.	Jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł	12 000,00	8 000,00	3	2
17.	Razem 1+ 9+13+14+15+16	10 518 046,17	11 613 980,48	32793	30397
18.	Zasilek dla opiekuna	36580,00	17360,00	59	28
19.	Jednorazowa zapomoga za środków własnych gminy	2 000,00	6 000,00	2	6

10. Realizacja świadczeń wychowawczych

W dniu 1 stycznia 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 17 września 2021 r. *o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1981) w której postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego prowadzi oraz świadczenie to wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 17 września 2021 r. *o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw* w sprawach świadczenia wychowawczego realizowanego w ramach **koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego**, w przypadku złożenia do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy w gminie lub od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na okres do dnia 31 maja 2022 r., stosuje się przepisy dotychczasowe. Właściwym organem do prowadzenia postępowania i wypłaty świadczenia jest wtedy wójt/burmistrz/prezydent Miasta. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy nadal prowadzi postępowania i realizuje wypłaty świadczenia wychowawczego w których mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego co do wniosków złożonych do 31 grudnia 2021 r.

Od 01 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. wydano :

- 50 decyzji przyznających świadczenie wychowawcze (w związku z otrzymaniem informacji od Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, że organem właściwym do rozpatrzenia wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego jest wójt/burmistrz/prezydent Miasta)
- 28 decyzji odmownych (w związku z otrzymaniem informacji od Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, że organem właściwym do rozpatrzenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego jest wójt/burmistrz/prezydent Miasta)
- 11 decyzji w sprawie nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego

Liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na dziecko/dzieci od dnia 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. wyniosła 50, natomiast wsparcie otrzymało 72 dzieci do 18 roku życia.

W 2023 r. nie wniesiono żadnych odwołań od wydanych decyzji administracyjnych.

W 2023 r. prowadzone były działania administracyjno-egzekucyjne wobec rodzin, które pobrały nienależnie świadczenia wychowawcze w wyniku czego odzyskano 5 609,99 zł należności. W 2023 r. na realizację ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wydatkowano 111 910,90 zł.

Na w/w kwotę składają się :

- wypłata świadczeń 108 651,36 zł,
- koszt obsługi programu 3 259,54 zł.

11. Realizacja świadczeń alimentacyjnych

11.1 Zaliczka alimentacyjna

Zaliczka alimentacyjna była przyznawana na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej. Przestała ona obowiązywać z dniem 01 października 2008 r. na mocy postanowień ustawy z dnia 07 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W myśl przepisów ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej - dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości zaliczek wypłaconych osobie uprawnionej, powiększonej o 5%.

Zaliczki alimentacyjne zwrócone przez dłużników alimentacyjnych w 2023 r. wyniosły: 21.612,07 zł, z czego 50% (tj. 10.806,01 zł) zostało przekazane jako dochody budżetu gminy, a 50% (tj. 10.806,06 zł) jako dochody budżetu państwa. Zwroty z tytułu zaliczki alimentacyjnej zmniejszyły się o ok. 15%, tj. o 3.926,68 zł w porównaniu do 2022 r. Ponadto w 2023 r. wygaszono 1 zobowiązań z tytułu zaliczki alimentacyjnej na kwotę 23.047,50 zł.

11.2 Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Dnia 01 października 2008 r. weszła w życie ustawa z dnia 07 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zgodnie z jej przepisami - świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie wyroku sądu lub na drodze ugody zatwierdzonej przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Ustalenie prawa do świadczenia oraz jego wypłata następuje na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej:

- do ukończenia 18 roku życia,
- do ukończenia 25 roku życia w przypadku, gdy osoba uprawniona uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
- bezterminowo, jeżeli osoba uprawniona posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900,00 zł (do 30 września 2023 r.) oraz 1.209,00 zł (od 01 października 2023 r.).

Od 01 października 2020 r. przy obliczaniu dochodu obowiązuje również „złotówka za złotówkę”. Oznacza to, że w przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kryterium dochodowe (tj. 900,00 zł oraz 1.209,00 zł) o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W przypadku, gdy wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej jest niższa niż 100,00 zł, świadczenie to nie przysługuje.

Świadczenia są wypłacane w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie więcej niż 500,00 zł.

Dział Funduszu Alimentacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy w 2023 r. wydał łącznie 217 decyzji. Liczba wydanych decyzji jest porównywalna do roku 2022 (210 decyzji). Szczegółowy wykaz decyzji wydanych w 2023 r. stanowi:

- decyzje przyznające prawo do świadczenia - 158 (w tym 7 decyzji „złotówka za złotówkę”),
- decyzje odmawiające wypłaty świadczenia - 2,
- decyzje żądające zwrotu - 6 (w tym 4 zostały spłacone, 2 należności są potrącane z bieżąco wypłacanych świadczeń),
- decyzje uchylające realizację decyzji - 10,
- decyzje odmowne w sprawie umorzenia zadłużenia z tytułu pobranych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 3,
- decyzje rozkładające na raty zadłużenia z tytułu pobranych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 2,
- decyzje o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - 19,
- decyzje o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - 13,
- decyzje w sprawie wygaszenia uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - 2
- decyzje w sprawie uchylenia uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - 2.

Decyzji przyznających jest o 11 mniej niż w roku poprzednim natomiast liczba decyzji odmawiających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest taka sama co w roku poprzednim. Jest to spowodowane corocznym wzrostem płacy minimalnej (w ubiegłym roku aż dwukrotnie zwiększyła się minimalna krajowa) przy kryterium dochodowym uprawniającym do przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego, tj. 900,00 zł / 1.209,00 zł na osobę. Od 01 października 2020 r. przy kryterium dochodowym obowiązuje również instytucja „złotówka za złotówkę”, z której skorzystało 7 rodzin, czyli o 9 rodzin mniej niż w roku 2022. Pozwala ona na przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego przy przekroczeniu kryterium dochodowego. W porównaniu do roku 2022 zwiększeniu uległa liczba decyzji uchylających realizację świadczenia z funduszu alimentacyjnego, która spowodowana jest dopełnieniem obowiązku niezwłocznego poinformowania ze strony wnioskodawców o zmianach w sytuacji rodzinnej oraz dochodowej, w związku ze zwiększoną aktywnością zawodową podejmowaną przez członków rodziny lub wnioskodawcę, a w konsekwencji uzyskanie dochodu, które powoduje przekroczenie kryterium dochodowego, bądź też zakończenie nauki przez pełnoletnie osoby uprawnione. Bez zmian w porównaniu do roku 2022

pozostała liczba decyzji żądających zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Zaznaczyć należy, że nienależnie pobrane świadczenia w 4 przypadkach zostały przez organ właściwy wierzyciela odzyskane, w 2 przypadkach należności potrącane są z bieżąco wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Organ w roku 2023 odzyskał nienależnie pobrane świadczenia w łącznej kwocie 4.975,00 zł.

Skuteczna współpraca pomiędzy Działem Funduszu Alimentacyjnego a dłużnikami alimentacyjnymi, którzy stosują się do zobowiązań jakie nakłada na nich ustawodawca spowodowała, że zwiększyła się liczba umorzeń postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Natomiast większa liczba decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych spowodowane jest pojawieniem się nowych dłużników alimentacyjnych, wobec których tutejszy Organ jest zobowiązany przeprowadzać działania określone ustawą. W pięciu przypadkach dłużnicy zwrócili się o umorzenie lub rozłożenie na raty zadłużeń z tytułu pobranych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W trzech przypadkach wydano decyzje odmowne w sprawie umorzenia zadłużenia z tytułu pobranych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Natomiast w dwóch przypadkach, wydano decyzję o rozłożeniu na raty zadłużeń z tytułu pobranych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Skierowano 7 wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy. Natomiast w 3 przypadkach złożono wniosek o zwrot zatrzymanego prawa jazdy.

Ogólna liczba decyzji wydanych w roku 2023 w Dziale Funduszu Alimentacyjnego jest nieznacznie mniejsza do roku poprzedniego. Od wydanych decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego złożono 1 odwołanie. Organ drugiej instancji uchylił zaskarżoną decyzję w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia.

Dział Funduszu Alimentacyjnego zgodnie z art. 304 Kodeksu postępowania karnego w związku z art. 209 § 3 Kodeksu karnego ma obowiązek zawiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa niealimentacji. W 2023 r. wspomnianych zawiadomień złożonych zostało 121.

W roku 2023 r. zostało wypłaconych o ok. 1 % więcej świadczeń z funduszu alimentacyjnego niż w roku 2022, tj. o 6.504,05 zł. Szczegółowe zestawienie za rok 2023 zawiera tabela nr 10.

Natomiast dłużnicy alimentacyjni w roku 2023 zwrócili o ok. 51 %, tj. o 187.405,15 zł więcej należności niż w roku 2022, z czego 103.857,13 zł zostało przekazanych na dochody własne gminy dłużnika (patrz tabela nr 10).

Zmiana ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, która weszła w życie 18 września 2015 r., na podstawie której organ właściwy uzyskał takie samo prawa jak wierzyciel, czyli wszczyna postępowanie egzekucyjne bądź przyłącza się do niego, spowodowała, że w roku 2023 ściągальność należności od dłużników jest wyższa. Dłużnicy podejmują zatrudnienie, co umożliwia zajmowanie przez komorników sądowych części wynagrodzeń przeznaczonych na spłatę zadłużenia. W myśl zastosowania art. 27 ust. 11 ustawy z dnia 07 września 2007 r. o pomocy uprawnionym do alimentów, który przewiduje zmianę kolejności zaliczania kwot uzyskanych z egzekucji, tj. wydzieloną wierzycielowi sumę zalicza się przede wszystkim na koszty postępowania, następnie na odsetki, a w końcu na sumę dłużną – w związku z art. 1026 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeksu postępowania cywilnego - większość kwot uzyskanych z egzekucji komorniczej zaliczana jest na koszty postępowania i odsetki. W niewielu przypadkach, po pokryciu kosztów postępowania oraz odsetek, pozostałą kwotę zalicza się na należność główną, przypadającą w proporcjach 40% - dochody gminy i 60% budżet państwa. W konsekwencji kwota przekazana na dochody własne gminy jest wyższa w porównaniu do ubiegłorocznej.

Należy również nadmienić, że w 2023 r. wygaszono 8 należności z tytułu pobranych przez osoby uprawnione świadczeń z funduszu alimentacyjnego z powodu zgonu dłużników alimentacyjnych na łączną kwotę 440.342,41 zł. (należność główna - 270.716,70 zł, odsetki - 169.625,71 zł).

Poza wymienionymi wcześniej zadaniami przewidzianymi w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, Dział Funduszu Alimentacyjnego w roku 2022 również, w myśl art. 5, art. 5a i art. 27 ust. 3 i 3a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, podjął następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

- wezwania dłużników - 198,
- zawiadomienia dla dłużników - 137,
- wnioski o podjęcie działań - 74,

- wnioski o ustalenie miejsca zamieszkania dłużników alimentacyjnych - 24,
- przeprowadzenie z dłużnikami alimentacyjnymi wywiadów alimentacyjnych oraz odebranie oświadczeń majątkowych - 33,
- przekazanie informacji do organów właściwych wierzycieli oraz komorników sądowych wynikających z art. 5a wspomnianej ustawy - 56,
- sprawdzenie czy dłużnik alimentacyjny przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów - 32,
- zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy - 13,
- zwrócenie się z wnioskiem do starosty o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego - 17,
- złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 Kodeksu karnego - 20,
- złożenie zapytania do Centralnej Ewidencji Kierowców - 25,
- skierowanie do starosty wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego - 7,
- skierowanie do starosty wniosku o uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego - 3,
- wszczęcie postępowania o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - 37,
- przekazanie informacji gospodarczej do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy - 97,

- wnioski o przyłączenie się do prowadzonego postępowania egzekucyjnego w celu zaspokojenia roszczeń osoby uprawnionej z tytułu alimentów oraz zmiana harmonogramu - 150,

- wnioski o wszczęcie, umorzenie lub zawieszenie egzekucji komorniczych - 22.

Tabela nr 8 Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz liczba wypłaconych świadczeń

Wyszczególnienie	Kwoty w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z tego na osobę uprawnioną w wieku:	921.963,18	2265
0 – 17 lat	810.930,00	1966
18 – 24 lat	61.500,00	143
25 lat i więcej	1500,00	3
0 – 17 lat („złotówka za złotówkę”)	44.817,93	135
18 – 24 lat („złotówka za złotówkę”)	1.888,20	9
25 lat i więcej („złotówka za złotówkę”)	1.327,05	9
Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych, z tego:	556.141,18	
przekazane na dochody budżetu państwa	155.785,62	
przekazane na dochody własne organu właściwego wierzyciela	103.857,13	
ustawowe odsetki	296.498,43	

12. Pomoc materialna dla uczniów

Stypendia i zasiłki szkolne przyznawane są na podstawie art. 90 m ust. 2, ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz Uchwały nr XVI/140/2020 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 6 sierpnia 2020r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miasta Brodnicy.

Do prowadzenia postępowania w sprawie przyznawania świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym upoważniony jest Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy zgodnie z Uchwałą nr XIV/102/2016 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 11 lutego 2016 r. w sprawie upoważnienia Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy.

Pomoc materialna przysługuje ze względu na miejsce zamieszkania:

- 1) uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom kolegiów pracowników służb społecznych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24. roku życia
- 2) wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

Świadczenia pomocy materialnej, o których mowa w art. 90c ust. 2, przysługują również uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

12. 1 Stypendia szkolne

Stypendium szkolne mogą otrzymać uczniowie znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie. Dochód umożliwiający ubieganie się o stypendium szkolne jest to miesięczny dochód rodziny w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku nie przekraczający w przeliczeniu na osobę kwoty 600,00 zł netto (Kwota obowiązuje od 1 stycznia 2022 r. zgodnie z § 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. 2021 poz. 1296).

Stypendia przyznawane są z przeznaczeniem na pomoc rzeczową o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności na zakup podręczników, pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania oraz udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą.

W okresie od stycznia do czerwca 2023 r. pomoc w postaci stypendium szkolnego otrzymało 8 uczniów. W okresie od września do grudnia 2023 r. stypendium szkolne przyznano 190 uczniom. Łącznie przyznano świadczenia w kwocie **222.534, 51 zł** (178.027,61 zł - dotacja, 44.506,90 zł - środki własne). Średnia roczna wysokość stypendium na osobę wynosiła 1 123,91 zł

Stypendia szkolne przeznaczone na pomoc uczniom z Ukrainy, o których mowa w art. 53 ust.1 ustawy z dnia 12 lutego 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U.2024.167), wydatkowanych na realizację pomocy materialnej o charakterze socjalnym ze środków Funduszu Pomocy otrzymało 5 uczniów w łącznej kwocie 2.920,80 zł.

Zgodnie z §3.5 Uchwały nr XVI/140/2020 Rady Miejskiej w Brodnicy z dnia 6 sierpnia 2020r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miasta Brodnicy kwotę stypendium zwiększa się o 10% w sytuacji, gdy w rodzinie występuje bezrobocie, niepełnosprawność lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, narkomania.

12.2 Zasiłki szkolne

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. Zasiłek szkolny przyznawany jest w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym. Zasiłek szkolny otrzymało 1 dziecko w kwocie 620,00 zł.

O zasiłek szkolny można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego świadczenia. W okresie od stycznia do grudnia 2022 r. nie został złożony żaden wniosek o przyznanie zasiłku szkolnego.

13. Statystyka ilościowo-wartościowa dodatków mieszkaniowych za rok 2023

Dodatki mieszkaniowe przyznawane były na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

Liczba złożonych wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego wg daty złożenia:

- 488 wniosków złożonych od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. tj. mniej o 4 wnioski niż w roku ubiegłym.

Liczba wydanych decyzji w/g daty wydania:

- 468 decyzji o przyznaniu dodatku mieszkaniowego, tj. o 5 decyzji więcej niż w roku 2022;

- 6 decyzji o odmowie przyznania dodatku w tym:

1 – niskie wydatki,

5 – dysproporcja między wykazanym dochodem a faktycznym stanem majątkowym;

- 19 decyzji o umorzeniu wszczętego postępowania - rezygnacja strony z rozpatrzenia wniosku;

- 12 skrócenie terminu przyznanego dodatku w tym:

9 uchyleń decyzji na wniosek strony w związku ze zmianą miejsca zamieszkania,

3 decyzje o wygaśnięciu na podstawie wszczętego postępowania;

- 2 decyzje o wygaśnięciu z powodu zgonu wnioskodawcy;

- 5 decyzji o zawieszeniu dodatku w związku z nieopłacaniem należności za zajmowany lokal mieszkalny;

- 3 decyzje o wznowieniu wypłaty dodatku mieszkaniowego po uregulowaniu zaległości w opłatach.

W okresie od 01 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. wydano:

- 2 informacje o wygaśnięciu dodatku z mocy ustawy (tj. nieuregulowanie w terminie należności za zajmowany lokal mieszkalny);

- 2 wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia z powodu nieusunięcia braków formalnych.

Przeprowadzono 353 wywiady środowiskowe.

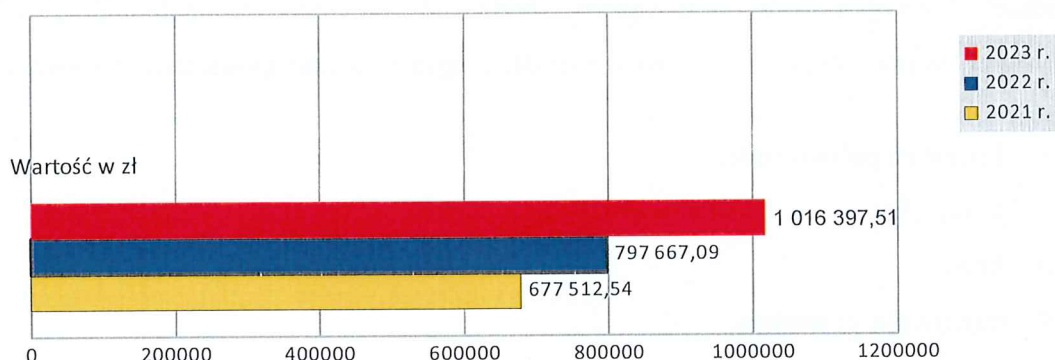
W okresie od 01 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. nie wniesiono żadnego odwołania od wydanych decyzji.

W okresie od 01 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. wszczęto jedno postępowanie w sprawie zwrotu nienależnie pobranego dodatku mieszkaniowego, za okres 6 miesięcy od 1 grudnia 2022 r. do 31 maja 2023 r., na podstawie którego ściągnięto kwotę 118,32 zł.

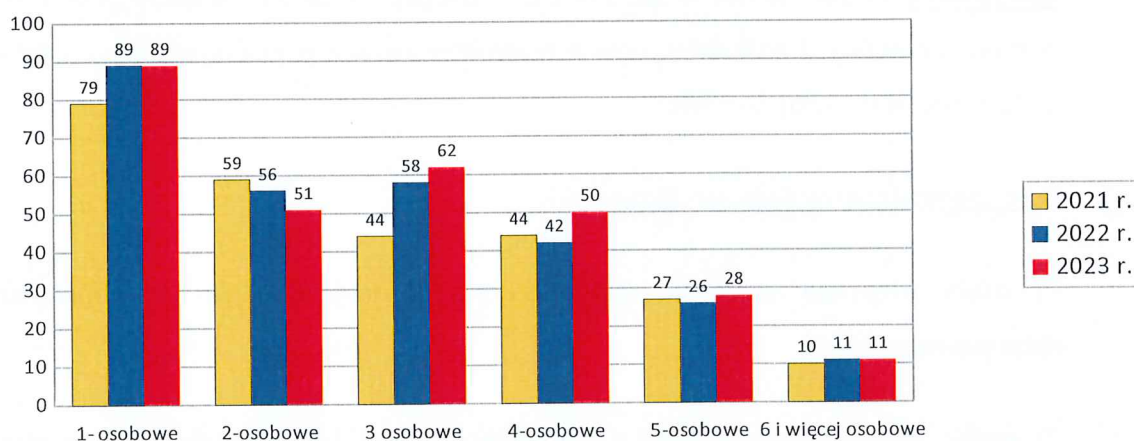
Tabela nr 10 Dodatki mieszkaniowe przyznane użytkownikom mieszkań w poszczególnych zasobach mieszkaniowych

Mieszkanie w zasobach	Liczba gospodarstw domowych, którym przyznano dodatek	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w zł
Komunalnych	79	862	290 242,07
Spółdzielczych	87	866	289 881,24
Zakładowych	0	0	0,00 zł
TBS-u	5	51	10 678,22
Prywatnych	71	678	310 377,14
Wspólnot mieszkaniowych	49	363	115 218,84
RAZEM	291	2820	1 016 397,51

Wykres nr 3 Porównanie wydatków na dodatki mieszkaniowe w latach 2021-2023

Wykres nr 4 Zestawienie liczby gospodarstw korzystających z dodatków mieszkaniowych w latach 2021 - 2023 z uwzględnieniem składu rodziny

W roku 2023 najliczniejszą grupę korzystających z dodatku mieszkaniowego stanowili użytkownicy mieszkań pozostających w zasobach spółdzielczych i komunalnych. W porównaniu z poprzednim rokiem wzrosła liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych (2022 r. - 2689 wypłat, 2023 r. - 2820 wypłat). Tym samym w roku 2023 nastąpił wzrost wypłaconych świadczeń o 218 730,42 zł. Wzrost kwot wypłacanych dodatków mieszkaniowych spowodowane jest wzrostem kryterium dochodowego, wzrostem wydatków za zajmowany lokal oraz wzrostem średniej ceny 1kWh energii elektrycznej, które mają wpływ na wysokość przyznawanego świadczenia.

14. Realizacja dodatku węglowego

W dniu 11 sierpnia 2022 r. Prezydent podpisał Ustawę o dodatku węglowym.

Zgodnie z zaproponowanymi przepisami będzie on przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku, gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego jest:

1. kocioł na paliwo stałe,
2. kominek,
3. koza,
4. ogrzewacz powietrza,
5. trzon kuchenny,
6. piecokuchnia,
7. kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe,

zasilane paliwami stałymi, wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438, 1561 i 1576).

Przez gospodarstwo domowe rozumie się:

- 1) osobę fizyczną samotnie zamieszkującą i gospodarującą (gospodarstwo domowe jednoosobowe) albo
- 2) osobę fizyczną oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące (gospodarstwo domowe wieloosobowe).

Dodatek węglowy **nie przysługuje** osobie w gospodarstwie domowym, na potrzeby którego zostało zakupione paliwo stałe, po cenie i od przedsiębiorcy, o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców niektórych paliw stałych w związku z sytuacją na rynku tych paliw (Dz. U. poz. 1477).

Dodatek węglowy dla gospodarstwa domowego wynosił 3 000 zł.

Łączna kwota wydatkowana na ten cel to 67 320,00 zł.

15. Dodatek elektryczny

Dodatek elektryczny przysługuje odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w rozumieniu art. 3 pkt 13b ustawy – Prawo energetyczne, w przypadku gdy główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego jest zasilane energią elektryczną, i źródło to zostało zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2023 r. poz. 2496 z późn. zm.), do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy.

W przypadku gdy gospodarstwo domowe zamieszkuje pod adresem zamieszkania, w którym jest wykorzystywana energia elektryczna pochodząca z mikroinstalacji, w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, która jest rozliczana zgodnie z zasadami określonymi w art. 4 tej ustawy, dodatek elektryczny nie przysługuje.

Przez gospodarstwo domowe, o którym mowa w ust. 1, rozumie się:

- 1) osobę fizyczną samotnie zamieszkującą i gospodarującą (gospodarstwo domowe jednoosobowe) albo
- 2) osobę fizyczną oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące (gospodarstwo domowe wieloosobowe).

Ustawa przewiduje **jednorazowy dodatek elektryczny** dla tych gospodarstw domowych, które zużywają energię elektryczną do ogrzewania, w tym wykorzystują pompy ciepła. Wysokość dodatku będzie wynosiła **1000 zł**, natomiast w przypadku rocznego zużycia energii elektrycznej powyżej **5 MWh**, zostanie on podwyższony **do 1500 zł**.

Wniosek o wypłatę dodatku elektrycznego składało się w terminie **od dnia 1 grudnia 2022 r. do dnia 28 lutego 2023 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Brodnicy.**

Od 01 grudnia 2022 r. do 28 lutego 2023 r. złożono 66 wniosków o dodatek elektryczny.

Wyplacono 56 świadczenia dodatku elektrycznego o łącznej kwocie 66.000,00 zł (kwota jest bez przysługujących kosztów obsługi)

16 Refundacja podatku VAT

Dnia 21 grudnia 2022r. weszła w życie ustawa wprowadzająca możliwość refundacji podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych.

Odbiorcy w gospodarstwach domowych, którzy wykorzystują jako główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi mogą ubiegać się o refundację podatku VAT opłaconego od zużytego paliwa gazowego. Refundacja podatku VAT obowiązuje za okres od 1 stycznia 2023 r. do 30 czerwca 2024 r. Można się o nią ubiegać po otrzymaniu i opłaceniu pierwszej faktury za paliwo gazowe. Refundacji podlega VAT od paliw gazowych tj. **gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany, w tym skroplony gaz ziemny oraz propan-butan lub inne rodzaje gazu palnego, dostarczane za pomocą sieci gazowej, a także biogaz rolniczy.**

Korzystanie z gazu do ogrzewania domu czy mieszkania musi potwierdzić wpis do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Wpis powinien być dokonany do 21 grudnia 2022 r. lub po tym dniu w przypadku głównego źródła ogrzewania wpisanego lub zgłoszonego po raz pierwszy do CEEB.

O refundację podatku VAT mogą się ubiegać odbiorcy końcowi paliw gazowych w gospodarstwie domowym (odbiorca końcowy - oznacza odbiorcę końcowego dokonującego zakupu paliw gazowych, energii elektrycznej lub ciepła wyłącznie w celu ich zużycia w gospodarstwie domowym). Jest więc to osoba, która dokonuje zakupu paliwa jako strona umowy z dostawcą tego paliwa. W tym więc przypadku, to faktura dokumentuje wykonanie takiej umowy, stąd "odbiorcą" będzie osoba, na którą jest wystawiona faktura.

Prawo do refundacji przysługuje pod warunkiem spełnienia przez gospodarstwo domowe kryterium dochodowego wynoszącego:

- 2.100,00 zł dla jednoosobowego gospodarstwa domowego*,
- 1.500,00 zł na osobę w przypadku gospodarstwa wieloosobowego**

*gospodarstwem domowym jednoosobowym jest osoba fizyczna samotnie zamieszkująca i gospodarująca,

**gospodarstwem wieloosobowym jest osoba fizyczna oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące.

Od 01 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. złożono 66 wniosków o refundację podatku VAT.

Wyplacono 22 świadczeń refundacji podatku VAT na łączną kwotę 8.282,43 zł (kwota jest bez przysługujących kosztów obsługi)

17. Zakup preferencyjnego paliwa stałego.

Dnia 27 października 2022 r. wprowadzono Ustawę o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych. Do dokonania zakupu preferencyjnego jest uprawniona osoba fizyczna w gospodarstwie domowym, która spełnia warunki uprawniające do dodatku węglowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym. Gmina Miasta Brodnicy zaoferowała beneficjentom zakup dodatku węglowego 3 ton węgla na okres od listopada 2022 r. do czerwca 2023 r.

Od 7 listopada 2022 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Brodnicy można było składać wnioski o zakup preferencyjny paliwa stałego. Wnioski podległy weryfikacji pod względem spełniania przesłanek do otrzymania węgla po cenach niższych niż 2000,00 zł brutto za tonę, które były przekazywane do dalszej realizacji do Urzędu Miejskiego w Brodnicy.

Liczba wniosków złożonych w 2023 r. - 55.

18. Poradnictwo rodzinne

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy - Dział Poradnictwa Rodzinnego realizował zadania statutowe w okresie od 01 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r., w zakresie działań jakie na gminy nakłada ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy do nich głównie:

- a) zwiększenie dostępności pomocy i poradnictwa dla osób uzależnionych od alkoholu;
- b) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy prawnej i psychologicznej, a w szczególności ochrona współuzależnionych członków rodziny przed przemocą;
- c) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży;
- d) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

Realizacja zadań dotycząca poradnictwa specjalistycznego

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy – Dział Poradnictwa Rodzinnego realizuje te zadania poprzez świadczenie usług specjalistycznych, zajmując się bezpośrednią pracą z rodzinami z terenu Gminy Miasta Brodnicy, w których występują różnorakie dysfunkcje z powodu szkodliwego nadużywania bądź uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Rodziny uzyskują wsparcie w formie poradnictwa terapeutycznego, pomocy psychologicznej i prawnej. Pomocą objęte są osoby z problemem uzależnienia jak również członkowie rodzin tych osób, jako współuzależnieni i doświadczający z tego powodu przemocy domowej. Osoby zgłaszające się do Działu Poradnictwa Rodzinnego odbywają wstępne konsultacje, pozwalające na rozpoznanie problemów, potrzeb i możliwości rodziny. Na tym etapie odbywa się też uzgodnienie zasad i odpowiednich form pomocy. Realizowane działania wspierające, profilaktyczne, edukacyjne, prawne są zgodne z potrzebami mieszkańców Brodnicy.

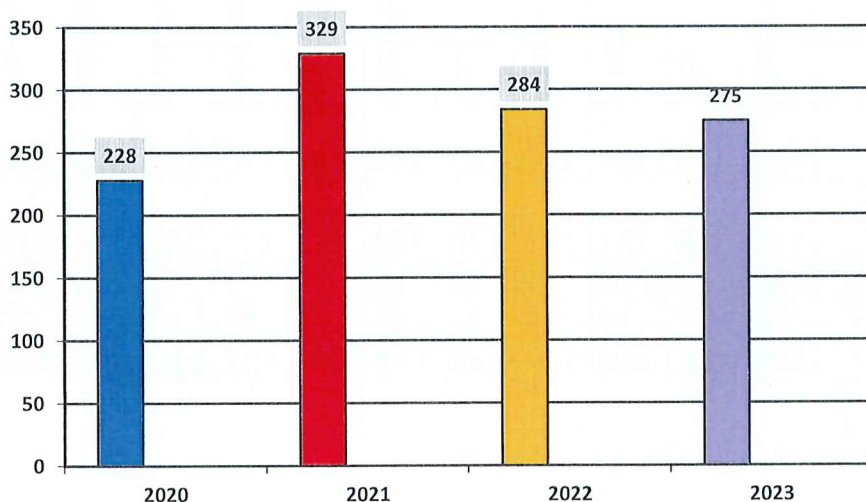
W 2023 r. z poradnictwa specjalistycznego skorzystało 275 osób z Gminy Miasta Brodnicy, w tym 193 dorosłych, 19 młodzieży i 63 dzieci. Spośród wszystkich przyjętych osób, 136 z nich zgłosiło się z problemem uzależnienia jako główną przyczyną. Pozostałe osoby zgłosiły się z następującymi problemami współwystępującymi, które są następstwem problemu uzależnienia w rodzinach:

- 68 osób z problemem przemocy w rodzinie, związanej z uzależnieniem, w tym 3 osoby stosujące przemoc i 65 osób doświadczających przemocy;
- 49 osób z problemami w relacjach rodzinnych, trudnościami wychowawczymi, wynikającymi z problemu uzależnienia w rodzinie;
- 22 osoby z problemami natury prawnej

Osoby te odbyły łącznie 1128 porad indywidualnych, w tym:

- 639 wizyt u specjalisty pracy z rodziną – psychologa
- 463 wizyty u specjalisty pracy z rodziną – pedagoga terapeuty uzależnień
- 26 wizyt u radcy prawnego

Wykres nr 5 Liczba osób z Gminy Miasta Brodnicy korzystających z poradnictwa specjalistycznego w latach 2020 – 2023.

Ważnym elementem wsparcia rodzin jest także poradnictwo terapeutyczne w formie grupowej, które realizowane jest w następującym kształcie:

- Grupa psychoedukacyjna dla osób uzależnionych – uczestnikami spotkań są osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków, hazardu, uczestniczące z własnej woli jak i zobowiązane do leczenia przez Sąd. W 2023 r. w ramach tej grupy łącznie odbyło się 13 przyjęć, uczestniczyło 5 osób z Gminy Miasta Brodnicy.
- Grupa wsparcia dla osób po odbytej terapii uzależnienia – uczestnikami spotkań są osoby uzależnione po odbytej terapii stacjonarnej lub podstawowej terapii ambulatoryjnej. W 2023 r. łącznie odbyło się 580 przyjęć, uczestniczyło 27 osób z Gminy Miasta Brodnicy.
- Grupa wsparcia dla osób współuzależnionych – umożliwienie uczestnikom poznania sytuacji, w której znajduje się osoba współuzależniona i zrozumienie swojego postępowania w rodzinie. Praca nad zmianą systemu myślenia, zachowania wobec uzależnionych i stosujących przemoc członków rodziny. W 2023 r. łącznie odbyło się 78 przyjęć, uczestniczyło 7 osób z Gminy Miasta Brodnicy.
- Działania korekcyjno – edukacyjne dla rodzin alkoholowych pt. „Jak wypracować poczucie własnej wartości”, które odbyły się w dniach 17-20 sierpnia 2023 r. w Ośrodku

Wypoczynkowym w Cichem, w formie warsztatów dla osób uzależnionych, współuzależnionych i DDA, finansowane przez MOPS w Brodnicy.

Tabela nr 12 Wykaz liczby przyjęć w 2023 r. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy - Dział Poradnictwa Rodzinnego z podziałem na dorosłych, młodzież i dzieci.

		styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień	Razem
Miasto Brodnica		174	156	158	147	163	153	145	135	160	123	158	127	1799
Miasto Brodnica	dorośli	142	126	134	122	138	129	125	117	132	97	128	103	1493
	młodzież	11	13	8	9	14	11	13	6	9	9	10	9	122
	dzieci	21	17	16	16	11	13	7	12	19	17	20	15	184
	Razem	174	156	158	147	163	153	145	135	160	123	158	127	1799

Tabela nr 13 Wykaz przyjęć w 2023 r. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodnicy - Dział Poradnictwa Rodzinnego w okresie od 01 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

Miasto Brodnica	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień	Razem
Grupa psychoedukacyjna dla osób uzależnionych	9	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13
Grupa wsparcia dla osób po odbytej terapii uzależnień	49	46	43	50	51	44	53	53	51	52	48	40	580
Grupa wsparcia dla osób współuzależnionych	9	3	9	10	8	9	14	2	6	3	2	3	78
Specjalista pracy z rodziną – psycholog	57	57	61	48	52	53	41	42	71	48	63	46	639
Specjalista pracy z rodziną – pedagog terapeuta	47	44	43	39	49	46	35	36	28	18	44	34	463
Radca prawny	3	2	2	0	3	1	2	2	4	2	1	4	26
Razem	174	156	158	147	163	153	145	135	160	123	158	127	1799

wykonywane czynności	porada diagnostyczna	7	0	10	6	1	0	0	0	0	1	0	0	25
	porada prawna	3	2	2	0	3	1	2	2	4	2	1	4	26
	porada terapeutyczna	47	44	43	39	49	61	35	36	28	18	44	34	478
	konsultacje psychologiczno-pedagogiczne	48	48	52	42	50	53	41	41	70	48	63	46	602
	rozmowa wspierająca	44	50	49	50	64	41	46	54	54	31	55	49	587
	mediacje	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	3
uzależnienie	alkohol	90	89	86	89	100	94	99	88	85	69	91	78	1058
	narkotyki	6	3	5	9	5	2	2	1	0	0	5	4	42
	hazard	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	4
	inne	2	2	0	0	0	2	0	0	0	2	0	0	8
Problemy współwystępujące, które są następstwem problemu uzależnienia w rodzinach														
przemoc	psychiczna	31	25	16	27	26	22	30	31	18	11	26	22	285
	fizyczna	11	9	9	12	5	7	6	5	4	4	7	8	87
	seksualna	3	6	4	1	3	2	3	3	2	1	0	2	30
	ekonomiczna	10	5	9	6	7	11	16	4	11	3	9	6	97
	niewydolność wychowawcza	20	21	10	8	11	15	10	9	6	5	15	16	146

Realizacja zadań dotycząca profilaktyki prowadzonej na terenie Miasta Brodnicy

Ważnym elementem realizacji programu jest prowadzenie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy działalności profilaktycznej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w celu zmiany ich postaw wobec używania substancji psychoaktywnych. Podejmowane działania profilaktyczne przez specjalistów MOPS - Dział Poradnictwa Rodzinnego to:

W czerwcu 2023 r. w brodnickich szkołach odbywały się warsztaty profilaktyczne pod nazwą „O jeden krok za daleko – alkohol nie wybacz” w ramach programu „Brodnica uzależniona od profilaktyki – alkohol przegrywa, Edycja II”. Celem warsztatów profilaktycznych było zapoznanie i ostrzeżenie młodych ludzi przed konsekwencjami utraty kontroli nad swoim życiem, nawet po najmniejszej ilości alkoholu. Program był realizowany w następujących szkołach:

- Szkoła Podstawowa Nr 7 (klasy VI – VIII),
- III Liceum Ogólnokształcące (klasy I – III),

- Szkoła Podstawowa Nr 2 (klasy VI – VII),
- Szkoła Podstawowa Nr 4 (klasy VI – VII),
- Szkoła Podstawowa Nr 1 (klasy VI – VII),

Warsztaty zakończyły się imprezą profilaktyczną, która odbyła się w dniu 19 czerwca 2023 r., na hali sportowej Ośrodka Sportu i Rekreacji w Brodnicy.

W listopadzie 2023 r. w brodnickich szkołach odbywały się warsztaty profilaktyczne pod nazwą „Brodnica uzależniona od profilaktyki - narkotyki przegrywają”. Celem głównym warsztatów było przekazanie informacji dotyczących zagrożeń związanych z śmiertelnym wpływem narkotyków, dopalaczy i innych substancji psychotropowych na organizm człowieka. Program był realizowany w następujących szkołach:

- Szkoła Podstawowa Nr 3 (klasy VI – VIII)
- Szkoła Podstawowa Nr 7 (klasy VI – VIII)
- III Liceum Ogólnokształcące (klasy I – III)
- Szkoła Podstawowa Nr 1 (klasy VI – VIII)
- Szkoła Podstawowa Nr 2 (klasy VI – VIII)
- Szkoła Podstawowa Nr 4 (klasy VI – VIII)

W okresie od lutego do czerwca 2023 r. Dział Poradnictwa Rodzinnego MOPS w Brodnicy realizował warsztaty profilaktyczne dla przedszkolaków „O Emocjach...” Zajęcia prowadzone były w formie zadań aktywizujących, podczas których dzieci nabywały wiedzę na temat tego czym są emocje i jak je wyrażać w konstruktywny sposób. Zajęcia zostały przeprowadzone w pięciu brodnickich przedszkolach, łącznie w 13 grupach. Odbywały się one systematycznie raz w miesiącu w każdej grupie.

W ramach akcji profilaktycznej „Maj miesiącem profilaktyki w Brodnicy 2023” Dział Poradnictwa Rodzinnego MOPS w Brodnicy uczestniczył w działaniach z zakresu promocji zdrowia, prowadząc punkt informacyjny w miasteczku profilaktycznym. Czynnie uczestniczyliśmy również w organizowanej konferencji, prowadząc wykład pt. „Stygmaty i stereotypy dotyczące uzależnienia od alkoholu”.

Kolejnym zadaniem, realizowanym w ramach oddziaływań profilaktycznych na terenie Miasta Brodnica, było prowadzenie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy dwóch placówek wsparcia dziennego. Przeznaczone one były dla dzieci zaniedbanych wychowawczo, pochodzących z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, mających problem z nauką bądź też pochodzących z rodzin z

problemem uzależnień i przemocy. Pierwszą z nich był Klub Aktywności Lokalnej, przy ul. Sikorskiego 62, funkcjonował od 01 stycznia do 17 września 2023 r. Drugą placówką była świetlica środowiskowa przy ul. Jakuba 22, która funkcjonowała w okresie od 18 września do 31 grudnia 2023 r. Placówki działały 4 godziny dziennie przez 5 dni w tygodniu. Do każdej z nich uczęszczało po 15 dzieci.

19. Zespół ds. asysty rodzinnej

Opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt. 1 i art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wpisuje się on także w założenia ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej art. 17 ust. 1 pkt. 13, w myśl którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miasta Brodnicy na lata 2022 – 2024 został przyjęty przez Radę Miejską w Brodnicy Uchwałą Nr XXXV/298/2022 w dniu 24 marca 2022 r.

Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Asystentura rodziny polega na zindywidualizowanej pracy w rodzinie i na jej rzecz. Asystent rodziny w tej koncepcji ma za zadanie zmienić stosunek osób w rodzinie do własnej sprawczości, zwiększyć ich poczucie wpływu na własne życie, podnieść samoocenę. Indywidualna pomoc służy rozwojowi kompetencji poszczególnych członków rodziny, osiągnięciu wyznaczonych przez nich celów, wzbudzaniu w nich wiary we własne możliwości oraz motywowaniu do podejmowania działań, do tej pory uznawanych za niemożliwe. Działania asystenta i rodziny zmierzają do jej usamodzielnienia i zapewnienia dzieciom poczucie bezpieczeństwa oraz prawidłowego rozwoju tak, aby pozostały one w rodzinie i nie trafiły do pieczy zastępczej.

W roku 2023 r. zatrudnionych było 5 asystentów rodziny, łącznie w wymiarze 4,0 etatów. Objęli oni pomocą i wsparciem łącznie 78 rodzin w ciągu całego roku, z czego 33 z nich zostało zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem. Głównymi problemami, z

powodu których rodziny te zostały objęte asystenturą były bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, alkoholizm i przemoc domowa.

Wykres nr 6 Liczba rodzin korzystających z usług asystentów rodziny w latach 2020 – 2023.
(źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy, dane w latach 2020 – 2023)

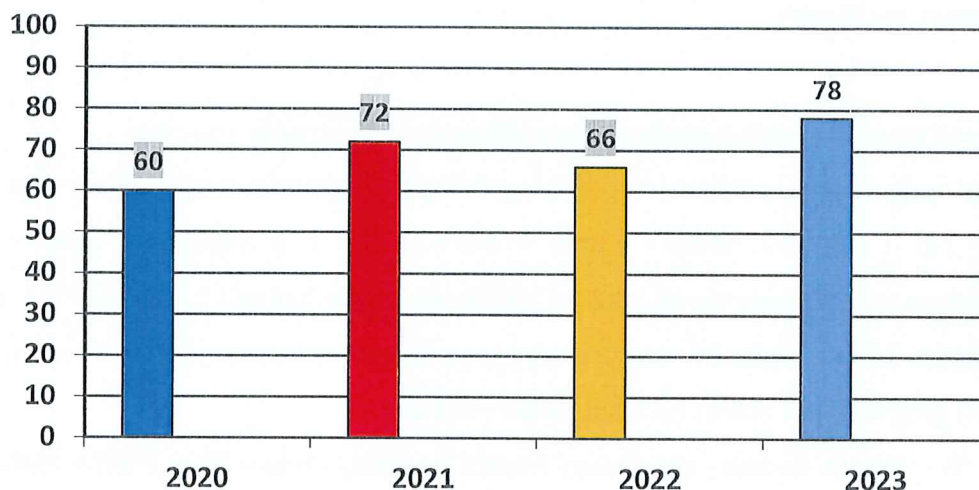

Tabela nr 14 Zadania z zakresu asystentury rodziny zrealizowane w roku 2023 (źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy, dane na dzień 31.12.2023 r.)

Praca z rodzinami w ramach asystentury rodzinnej	
Liczba rodzin korzystających z usług asystentów rodziny na dzień 31.12.2023 r., z tego:	55
do 3 miesięcy	4
powyżej 3 do 12 miesięcy	17
powyżej 1 roku	34
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	33
Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną w miesiącach	18
Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę w 2023 r., w tym:	23
ze względu na osiągnięcie celów	13
ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	6
ze względu na zmianę metody pracy	3
Ze względu na brak efektów	3
Łączna liczba rodzin, która korzystała z usług asystentów rodziny w 2023 r.	78

Mając na względzie specyfikę i trudności pracy, rezultaty nie są natychmiastowe. Praca z rodzinami jest wielowymiarowa, długofalowa i realizacja celu zależy od stopnia trudności. Osiągnięcie celu jest zależne od wielu czynników, a przede wszystkim zaangażowania rodziny, instytucji wspomagających czy konkretnych możliwości pomocowych.

Na 78 rodzin, z którymi pracowali asystenci rodziny w 2023 r., z 23 rodzinami praca została zakończona, w tym:

- z 13 rodzinami ze względu na osiągnięcie celów,
- z 6 rodzinami ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę,
- z 3 rodzinami ze względu na zmianę metody pracy,
- z 3 rodzinami ze względu na brak efektów.

Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wynosi 18 miesięcy. Tyle czasu średnio potrzebuje rodzina, aby zwiększyć swoje umiejętności opiekuńczo - wychowawcze oraz zwiększyć kompetencje społeczne na tyle, aby jej funkcjonowanie nie stanowiło zagrożenia dla dalszego pozostawienia dzieci w tej rodzinie.

Rodzina prawidłowo wypełniając swoją funkcję, zwłaszcza wychowawczą wpływa na rozwój emocjonalny i intelektualny młodego pokolenia. Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci wymaga wsparcia dla ich dobra. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze. W związku z tym „Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miasta Brodnicy na lata 2022 - 2024” pozwala na realizację powyższej idei i jego realizacja powinna być kontynuowana.

Realizacja celów i zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Miasta Brodnicy na lata 2022 – 2024

Cel główny

Zapewnienie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe

- Diagnoza i analiza przyczyn kryzysów rodzinnych.

- Pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemów związanych z nieprawidłowym funkcjonowaniem.
- Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin.
- Dążenie do reintegracji rodziny w celu poprawy sytuacji rodzinnej umożliwiającej powrót dziecka do rodziny naturalnej i do aktywnego uczestnictwa w życiu danego środowiska społecznego.

Działania

Wspieranie rodziny wymaga podejścia interdyscyplinarnego, gdyż dotyczy wszystkich obszarów jej funkcjonowania. Obejmuje działania zorientowane na: zabezpieczenie potrzeb członków rodziny, budowanie prawidłowych relacji i więzi między nimi, tworzenie pozytywnego środowiska wychowawczego dla dzieci, zapobieganie patologiom, podejmowanie interwencji w sytuacjach kryzysowych i działań naprawczych w rodzinie. W Gminie Miasta Brodnicy zadania z zakresu wspierania rodziny realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy, któremu gmina zleciła to zadanie.

Zadania i mierniki

Zadania i mierniki do realizacji celów

Tabela nr 7 Cel szczegółowy: diagnoza i analiza przyczyn kryzysów rodzinnych

NAZWA ZADANIA	MIERNIK	TERMIN REALIZACJI
Praca socjalna polegająca na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, deficytów osobowościowych członków rodziny, zaniedbań względem dzieci oraz ocena sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym.	635 - liczba rodzin poddanych diagnozie	2023 r.
Przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w rodzinie przeżywającej trudności.	635 - liczba rodzin poddanych diagnozie	2023 r.
Konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny.	275 - liczba osób poddanych konsultacji	2023 r.

Tabela nr 8 Cel szczegółowy: pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemów związanych z nieprawidłowym funkcjonowaniem.

NAZWA ZADANIA	MIERNIK	TERMIN REALIZACJI
Organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.	3 - liczba grup wsparcia 13 - liczba przyjęć w grupie wsparcia dla osób uzależnionych 580 - liczba przyjęć w grupie wsparcia dla osób po odbytej terapii 78 - liczba przyjęć w grupie wsparcia dla osób współuzależnionych	2023 r.
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności dostępu do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa.	275 - liczba osób przeżywających trudności 5 - liczba specjalistów, w tym: 2 psychologów, 3 pedagogów - terapeutów 1 – prawnik	2023 r.
Umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną.	78 - liczba rodzin przeżywających trudności 5 - liczba asystentów rodziny	2023 r.

Tabela nr 9 Cel szczegółowy: przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin.

NAZWA ZADANIA	MIERNIK	TERMIN REALIZACJI
Motywowanie członków rodziny do podjęcia działań na rzecz ograniczenia, bądź niwelowania własnych dysfunkcji poprzez współpracę z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy.	49 - liczba wniosków w stosunku do których podjęto działania MKRPA 66 - liczba procedur Niebieskiej Karty, które wpłynęły do ZI	2023 r.
Angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach, warsztatach kształtujących umiejętności planowania swojej przyszłości zawodowej i osobistej oraz motywujących do podjęcia pracy, w oparciu o własne zasoby.	40 - liczba rodzin uczestniczących w szkoleniach	2023 r. Realizacja projektu systemowego przez MOPS w Brodnicy

Podjęmowanie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia (Dział Poradnictwa Rodzinnego)	4 – liczba rodzin w stosunku, do których zostały podjęte działania interwencyjne	2023 r.
---	--	---------

Tabela nr 10 Cel szczegółowy: dążenie do reintegracji rodziny w celu poprawy sytuacji rodzinnej umożliwiającej powrót dziecka do rodziny naturalnej i do aktywnego uczestnictwa w życiu danego środowiska społecznego.

NAZWA ZADANIA	MIERNIK	TERMIN REALIZACJI
Świadczenie pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wychowywaniu i opiece nad dziećmi w przewyciężeniu problemów życiowych stanowiących przyczynę umieszczenia dziecka poza rodziną.	102 - liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	2023 r.
Pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowywaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny.	10 - liczba rodzin objętych asystenturą w 2023 r., gdzie dzieci przebywały w pieczy zastępczej 19 - liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej z rodzin objętych asystenturą w 2023 r. 5 - liczba asystentów rodziny	2023 r.
Pomoc asystenta rodziny w opracowaniu planu pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.	19 - liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej z rodzin objętych asystenturą w 2022 r. 5 - liczba asystentów rodziny	2023 r.
Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcijnym.	102 - liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	2023 r.

Finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny oraz kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające.

W dniu 17 listopada 2023 r. odbyło się szkolenie dla członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Brodnicy oraz grup diagnostyczno - pomocowych, w którym udział wzięło 3 asystentów rodzin. Ponadto w dniu

20 października 2023 r. asystenci wzięli udział w szkoleniu "Podział zadań pomiędzy asystenta rodziny i pracownika socjalnego w pracy z rodziną, z dziećmi i na jej rzecz. Współpraca multiprofesjonalna" (3 osoby).

Nie poniesiono kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ponoszonych przez rodziny wspierające z powodu braku rodzin wspierających.

Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych względem dzieci skutkują zaniedbywaniem ich potrzeb, stosowaniem przemocy, a w rezultacie ingerencją instytucji zewnętrznych w rodzinę i umieszczeniem dzieci w zastępczych formach opieki.

W roku 2023 w pieczy zastępczej zostało umieszczonych 21 dzieci z terenu miasta Brodnicy, w tym 8 dzieci zostało umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, a 13 dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej (10 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych, 3 dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych).

W 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy współfinansował pobyt łącznie 102 dzieci z terenu miasta Brodnicy, które przebywają w zastępczych formach opieki, w tym:

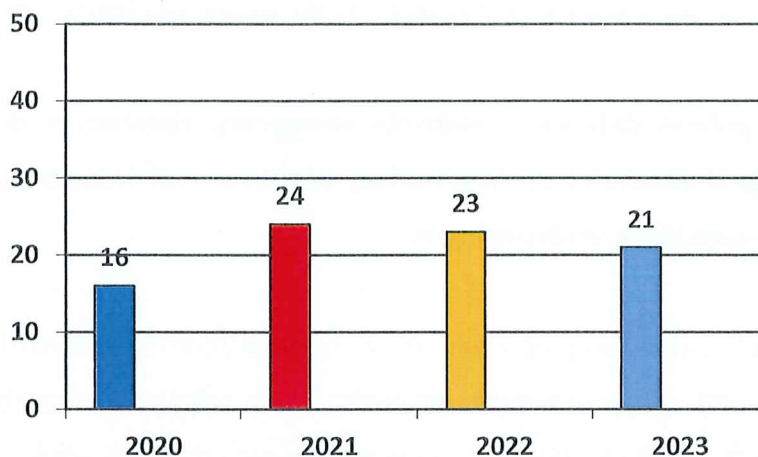
- 27 dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych
- 2 dzieci w regionalnych placówkach opiekuńczo - terapeutycznych
- 3 dzieci w rodzinnych domach dziecka
- 32 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych
- 21 dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych
- 14 dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych

W 2023 r. na współfinansowanie dzieci z Gminy Miasta Brodnicy umieszczonych w pieczy zastępczej, wydano łącznie 1 102 361,46 zł, w tym:

- wydatki za rodzinną pieczę zastępczą 471 870,13 zł,
- wydatki za instytucjonalną pieczę zastępczą 630 491,33 zł.

W ciągu 2023 roku 13 dzieci opuściło pieczę zastępczą, w tym 4 dzieci z powodu usamodzielnienia i 9 dzieci powróciło do rodziny biologicznej (źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brodnicy, dane na dzień 31.12.2023 r.).

Wykres nr 11 Liczba dzieci z Gminy Miasta Brodnicy umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2019 - 2023. (źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brodnicy, dane w latach 2020 - 2023 r.)

Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3.

Sporządzano sprawozdania rzeczowo - finansowe za rok 2023 z zakresu wspierania rodziny oraz przekazano je właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodnicy prowadzi stały monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, poprzez pracę socjalną, wsparcie asystenta rodziny oraz wsparcie specjalistyczne w Dziale Poradnictwa Rodzinnego.

03 czerwca 2024r.

DYREKTOR
Brodnickiego Centrum Usług Społecznych
mgr Aleksandra Bykowska